

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 28.

ΤΟΜΟΣ Β'.

2 ΜΑΪΟΥ 1893.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ "ΠΡΟΕΔΡΟΥ" ΚΑΙ "ΤΟΠΩΝ ΕΠΕΧΟΝΤΟΣ".

Ἐκ τῆς ΣΚΖ' συνεδρίας αὐτῆς ἡ ἐνταῦθα Μεσαιωνολογικῆ Ἑταιρεία νέον ἔθετο ζήτημα τοῖς μέλεσι τοῦ Ἱστορικοῦ αὐτῆς Τμήματος «Τί σημαίνει ὑπὸ τὴν ἱστορικὴν καὶ κανονικὴν ἔφοδον παρεξεταζόμενος ὁ τίτλος «προέδρου» καὶ ὁ «τόπος ἐπέχοντος». Πρὶν εἰς συζήτησιν εἰσελθῆναι ἡ Ἑταιρεία ἀψήφισεν ὅπως ἐρωτηθῆναι ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀμασειᾶς κ. Ἀνθίμος Ἀλεξούδης, τακτικὸς ἐπίσκοπος, τίνα γνώμην ἔχει ἐσχηματισμένη ἐπὶ τούτῳ. Ἡ Α. Σ. ἔπεμψε τὴν γνώμην, ἣν εὐχαρίστως δημοσιεύομεν, χορηγηθεῖσαν ἡμῖν, ὡς καὶ δύο ἑτέρας, τὴν τοῦ ἱερέως Λυγγαῦ ἐκ Ρουσῆ καὶ τὴν τοῦ φίλου κ. Μ. Ι. Γεδεών, ἣν προφορικῶς ἀνέπτυξε μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως ταύτης, καὶ μετὰ τῆς ἐπίσης ἀξίου λόγου, ἣν ὑπέβαλεν ὁ κ. Ἡλίας Ἀλεξανδρίδης. Ἡ συζήτησις ἐξακολουθήσει τὴν 30 Ἰουλίου, μόνον ἐπὶ τῶν δύο τούτων τίτλων.

Α'.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗ
τοῦ σεβασμιωτ. μητροπολίτου Ἀμασειᾶς
κ. ΑΝΘΙΜΟΥ.

Ἡρὸς τὸ ἔντιμον προεδρεῖον τῆς Ἑταιρίας τῶν Μεσαιωνικῶν Ἑργων.

ἀριθ. 11901. 292.

Κύριε πρόεδρε,

Ἐγκαίρως ἔλαβον τὴν ὑπὸ ἡμερομ. 16 φεβρουαρίου. Ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2103 ἐπιστολὴν, ἣν εὐπρεστέθητε νὰ μοι πέμψητε, δι' ἧς ἔγνων ὅτι ἡ ἔντιμος Ἑταιρεία, ἥς ἐπαξίως προεδρεύετε καὶ τῆς ὁ-

ποίας, εὐμενεῖ ψήφῳ, ἔχω τὴν τιμὴν τοῦ διατελεῖν ὁ ὑποφαινόμενος μέλος, εἰς συζήτησιν ἱστορικῶν εἰσελθοῦσα περὶ τῆς ἱστορικῆς καὶ κανονικῆς ἐννοίας τῶν λέξεων «προέδρου» καὶ «τόπος ἐπέχοντος» πραταττομένων τῶν ὀνομάτων ἐπισκοπῶν τινῶν ἢ μητροπόλεων, ἔγωγε ἵνα ἐρωτήσῃ καμὲ τί δύναται νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῶν ὑπογραφῶν καὶ τίς ἢ κατὰ διαφόρους αἰῶνας ἐκδοχὴ τῶν λέξεων.

Καίτοι ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρωτήσιν ταύτην χρῆζει ἐμβριθοῦς μελέτης καὶ εἰδικότητος, οὐχ ἥττον ὅμως ἵνα μὴ ἡ σιωπὴ μου λογισθῆναι ὡς παράλειψις καθήκοντος, προάγομαι διατυπῶσαι τὴν ἐμὴν γνώμην ὡς ἑξῆς. Καὶ δὴ πρῶτον μὲν περὶ τῆς λέξεως «προέδρου» σημαίνουσι τὸν ἔχοντα τὴν πρῶτην θέσιν μεταξὺ ἄλλων παρακαθημένων, γνωστῶν τυγχάνει ὅτι ἀπ' αὐτῆς ἴδιον τῆς ἐποχῆς τῶν θείων Ἀποστόλων, ὅτινες ἐθεντο τὰς βάσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, ἐκανονίσθη ἡ τριημερία μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων τάξις, ὁρισθέντος διὰ τοῦ 28' ἀποστολικοῦ κανόνος, ἵνα οἱ ἐν ἑκάστη ἐπαρχίᾳ ἐπίσκοποι γινώσκωσι τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον, ἵτοι τὸν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ πόλει τῆς ἐπαρχίας ἰδρυσόντα ἐπίσκοπον, τὸν ὀπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ Ἀ' ἁγίας Οἰκουμ. Συνόδου μητροπολίτην λεγόμενον, ὅστις συνεπῶς προἰδρυσεν ἐν ταῖς ἐπαρχιακαῖς συνόδοις τῶν αὐτοῦ ἐπισκόπων, οὐ ἔνεκεν καὶ προϊστάμενος αὐτῶν τε καὶ τοῦ ὑφ' αὐτὸν ὀρθοδόξου λαοῦ ἐκαλεῖτο, ὡς περὶ οὗ καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἐπίσκοποι ἐν ταῖς αὐτῶν παροικίαις προἰδρυσεν καὶ προϊστάντο τοῦ τε ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ. Ἐντεῦθεν παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πρωτεύουσῆς ἑκάστης ἐπαρχίας ἐλέγτο πρῶτος, πρῶτος ἐν ἰσοίᾳ (primus inter pares) καὶ Ἐπίσκοπος πρώτης ἑδρας (episcopus primus sedis) (ἄπερ ταυτὸσημῶς εἰσι τῆ λέξι «προέδρου», ἅτε δικαιούμενος νὰ συγκαλέῃ τοὺς ὑφ' αὐτὸν διατελοῦντας ἐπισκόπους εἰς ἐπαρχιακὴν Σύνοδον, νὰ προεδρεύῃ αὐτῶν, καὶ νὰ χειροτονῇ αὐτούς. Κατὰ δὲ τὸ 692 ἡ Πενθέκτη ἁγία Οἰκουμ. Σύνοδος ἐν τῇ

10' αὐτῆς κανόνι ἀποκαλεῖ μὲν τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Ἰωάννην ῥητορῶς πρόεδρον τῆς Κυπρίων νήσου, μεταστάντι δὲ αὐτῇ διὰ τὰς ξηνικὰς ἐπὶ τὴν Κύπρον ἐφόδους εἰς τὴν ἑλλησπόντιον ἐπαρχίαν παρέσχε τὸ δικαίον τοῦ προεδρεύειν πάντων τῶν τῆς ἑλλησποντίου ἐπαρχίας ἐπισκόπων· καίτοι κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς τῶν ἱερῶν κανόνων τοῦτο οὐκ ἐκράτησε.

Κατὰ δὲ τὸν μεσαίωνα σφηνότερον ἀπαντᾷ ἡ λέξις «πρόεδρος», ἀποδιδόμενη ἐν εὐκρίσει τῶν μνηστοπολιτῶν, ὅστις ἢ μετετέθη ἐκ τῆς αὐτοῦ ἐπαρχίας εἰς ἕτεραν τινὰ, ἢ πρὸς τῆ αὐτοῦ καὶ ἕτεραν προσηκτικὰ κατ' ἐπίδοσιν ἐπαρχίαν, ἐκκλησιαστικῇ ἀποφάσει. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἐξήκολούθει μὲν διατηρητῶν τὸν τίτλον μνηστοπολίτου τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐπαρχίας, προσελάμβανε δὲ καὶ τὸν τίτλον «πρόεδρου» τῆς κατ' ἐπίδοσιν ὑπὸ τῆς ἑκκλησίας αὐτῇ δοθείσης, ἵνα μὴ δόξῃ κατέχων δύο ἐκκλησιαστικὰς παραιοκίας, ἅπερ ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων ἀπιγόρευται· οὕτω π. χ. τῇ Δυροαρχίᾳ Γρηγορίῳ ἐνδόξως ἔχοντι διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ χρόνου· ἐδόθη περὶ τὸ 1316—1327 προεδρικῶς ἢ σχολάζουσα μνηστοπολις Σηλυβρίας, ἵτοι διορισθῆναι προϊστάμενος τοῦ κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Σηλυβρίας· τῇ Χαλιπδόνοιο Θεοδοῦλῳ ἐδόθη περὶ τῷ 1324 προεδρικῶς ἢ σχολάζουσα μνηστοπολις Μαρωνας· ὁ Προσέχων Νικόλαος ἐγένετο περὶ τὸ 1327 πρόεδρος Βιζύνης (ἰδ. Acta Pairiarcalium ὑπὸ Miclosich τόμ. Α') ὁ δὲ Ἀμασειῶς Μιχαὴλ ἀναφέρεται περὶ τὸ 1387 ὡς πρόεδρος Μηδείας, τῆς διοικήσεως τῆς ἐπαρχίας Ἀμασειῶς καὶ οἰκονομίας αὐτῆς ἀνατεθείσης τῇ ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπῳ Λιμνίων Ἰωσήφ, δῖκα τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως καὶ τοῦ χειροτονεῖν ἐπισκόπους (αὐτῷ τόμ. Β'). καὶ σύγκρονα δὲ τοιαῦτα παραδοξώματα ἔχοντες πρόχειρα, οἷον ὁ Καρπάθου Μεθόδιος ὡς προσηματικῶς μνηστοπολίτης Βερροίας εἶτα Ῥόδου, μετατεθεὶς εἰς τὴν Κάρπαθον ὑπεγράφητο πρόεδρος αὐτῆς, ὁ ἀπὸ Σοφίας μετατεθείς εἰς τὴν τῆς Διθύμοτειχου Μνηστοπόλεως ἐπαρχίαν Μελέτιος ὑπεγράφητο πρόεδρος αὐτῆς κτλ.

Ὁ τίτλος λοιπὸν τοῦ «πρόεδρου» ἐπαρχίας τινος, ὅστις κατὰ τοὺς ἀρχαίους τῆς ἑκκλησίας χρόνους ἠδύνατο νὰ ἀπονέμνται εἰς πάντα μνηστοπολίτην ὡς πρωτεύοντα μεταξὺ πάντων τῶν αὐτοῦ ἐπισκόπων, ἀπὸ τοῦ μεσαίωνα καὶ ἐνετύθεν δίδεται μόνον τῇ μεταλλάξαντι ἐπαρχίαν, ἢ πρὸς τῆ αὐτοῦ καὶ ἕτεραν κατ' ἐπίδοσιν προσλαβόντι μνηστοπολίτην, πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως, ἵτις ἠθέλει προκύψῃ ἀν ἐλέγετο ἀμφοτέρων τῶν ἐπαρχιῶν μνηστοπολίτης. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς λέξεως «πρόεδρος».

Περὶ δὲ τοῦ τίτλου «τὸν τόπον ἐπέχοντος» ἐξ ὅσων ἐμελέτησα καὶ δευτικῶς γινώσκω, πρῶτον κατὰ τὸν μεσάιωνα ἀπαντᾷ οὗτος· διότι πρῶτον περὶ τὸ 1387 φαίνεται ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Φιλαδέλφειας ὑπὸ τὸν μνηστοπολίτην Σάρδεων (τῆς Αυσίας) διατελῶν, τούτου ἐκλιπόντος καὶ τῆς μνηστοπόλεως Σάρδεων σχολαστῆς, προαχθεὶς εἰς μνηστοπολίτην (φιλαδελεφείας) ἐπέειχε τὸν τόπον καὶ τὴν ἐξαρχίαν τοῦ Σάρδεων· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐκλιπούσης τῆς μνηστοπόλεως Κλαυδιουπόλεως ὁ τὸς αὐτῆς ἐπίσκοπος Ποντοήρακλειῶς τιμηθεὶς εἰς μνηστοπολίτην παρὰ

τῆς ἑκκλησίας ἐπέειχε τὸν τόπον καὶ τὰς λοιπὰς προνομίας Κλαυδιουπόλεως· οὕτω καὶ ὁ Ἀτταλείας, τὸς ἐπίσκοπος τοῦ Πέργης, τιμηθεὶς εἰς μνηστοπολίτην, ὡς σχολαστῆς τῆς ἐν λόγῳ μνηστοπόλεως Πέργης, ἔδειξε τὸν τόπον καὶ τὴν ἐξαρχίαν τοῦ Πέργης (ἰδ. Σύσταγμα ἱερῶν κανόνων, τόμ. Β' σ. 499).

Ἐκ τῶν τριῶν τούτων καὶ ἕτερον παραπλάσιον παραδειγμάτων ἐξάγεται ὅτι ἐκεῖνῳ τῶν μνηστοπολιτῶν ἀπεγέμετο ὁ τίτλος «τὸν τόπον ἐπέχον», ὅστις πρῶτον ἐπίσκοπος ὢν μνηστοπολίτου τινος, εἶτα ἐκλιπόντος τούτου καὶ τῆς μνηστοπόλεως αὐτοῦ σχολαστῆς, προήγεται εἰς μνηστοπολίτην, ἀποννημῶν αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἑκκλησίας τῶν προνομίων τῆς σχολαστῆς μνηστοπόλεως.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μνηστοπολίτας Οὐγγροβλαχίας καὶ μέρους Οὐγγροβλαχίας, ὧν ὁ μὲν ἐπιλοφθεῖτο κατ' ἀρχὰς μὲν «ἐχὼν τὸν τόπον» τοῦ Νικημοδείας, ἔπειτα δὲ τοῦ «Καῖσαρείας Καππαδοκίας» ὁ δὲ «ἐχὼν τὸν τόπον» τοῦ Ἀμασειῶς, οἰκοῦν ἐννοεῖται, ὅτι οἱ τοιοῦτοι τίτλοι τιμῆς χάριν ἀπονέμνοντο αὐτοῖς. Μὲντοι καὶ δὲ καλὸς ὅτι ἐπὶ τῆς Αἰὲς πατριαρχίας τοῦ ἀδιδίμου Ἀνθίμου τοῦ ΣΤ', ἐνδημῆδας ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ μνηστοπολίτης Οὐγγροβλαχίας Νηφῶν, προσκόθησε τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου, τοῦ Ἡρακλείας Διονυσίου καὶ ἕτερον μνηστοπολιτῶν ἐν ἰδιωτικῇ συναντηρῇ αὐτῶν μετὰ τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συνδοκίου, τοῦ μνηστοπολίτου Καῖσαρείας ἀπαδημοῦντος εἰς τὴν αὐτοῦ παραιοκίαν· ἔλαβε δὲ χρόνον τοῦτο μετὰ προσηγομένην ἰδιωτικὴν μεταξὺ τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ πατριάρχου σύσκεψιν καὶ συζήτησιν, κατ' ἢν ἀπεφασίσθη νὰ προκαθεῖται ὁ εἰρημνὸς κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διατηρῆσιν αὐτοῦ ἐν σκεῤῃτινι ἐπιστήμῳ ἢ ἰδιωτικῇ συνεδριάσει, κατ' ἢν, τυχόν, καὶ οὗτος ἠθέλει παρευρεθῆ, ἅτε τῆς ἑκκλησίας ἐπιλοφθεοῦσης καὶ ἐπιπροφάσεως αὐτόν, ὡς «ἐπέχοντα τὸν τόπον» τοῦ Καῖσαρείας Καππαδοκίας. Σηθάλλεται ἄρα ἢ ἐν Βουκουρεστῖῳ συζητηθεὶσα τῇ 1882 Νοεμβρίου κγ' Ρουμανικῇ συνέδῳ, ἵτις ὑπὸ μελέτην θέσει τὴν ὑπὸ ἡμερομ. w' Ἰουλίου 1882 πατριαρχικῆν καὶ συνοδικὴν ἐπιστολίαν, δι' ἢς ἢ M. ἑκκλησία ἐποιήσατο παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐν Βουκουρεστῖῳ γενομένης τελετῆς καθαιρέσεως ἀγίου Μήρου καὶ ἐν ἡ κατὰ τὸ κρατῖσαν ἔθος ὁ μνηστοπολίτης Οὐγγροβλαχίας ἐπιλοφθεῖτο ὡς «ἐπέχον τὸν τόπον» τοῦ Καῖσαρείας Καππαδοκίας, ἐν συνοδικῇ αὐτῆς πρακτικῇ δικαιολογουμένη περὶ τῆς ἐν λόγῳ καθαιρέσεως τοῦ ἀγίου Μήρου, ἀπέδειξε τὴν παντελεῖ αὐτῆς ἄγνοιαν τῆς ἀνάθεσης πρῶτως τῆς M. ἑκκλησίας, ψέφασα τοὺς τῷ μνηστοπολίτῳ Οὐγγροβλαχίας ἀποννημῶνους τίτλους, ὡς «τὸν τόπον ἐπέχοντι» τοῦ Καῖσαρείας Καππαδοκίας, καὶ χαρακτηριστά αὐτοὺς ὡς οὕτε ἐννοίαν τινα ἔχοντες, οὕτε πρακτικὴν τινα χρῆσιν. (Ἑκθεσίς τῆς ἐν Βουκουρεστῖῳ ἐπαρχιακῆς Συνόδου ἐν Ἀνατολ. Ἀστέρῳ ἔτους ΚΒ' περιόδ. Β' σ. 239).

Ὁ Καρπάθου Μεθόδιος, ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς, τῇ 1862, πρόεδρος τῆς τότε ἀρχιεπισκοπῆς Καρπάθου διατελῶν, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν Ἑθνικῶν Κανονισμῶν καὶ τῇ διαγραφῇ τοῦ ἑκκλ. Συνταγματος ἵτοι τοῦ Καταλόγου τῶν τάξεων τῶν μνηστοπο-

λιτῶν, προσελθὼν ὡς μέλος συνοδικῶν καὶ ἐνδημῆδας ἐν Κων/πόλει ἐδικαιώθη ὑπὸ τοῦ τότε Κων/πόλεως πατριάρχου ἀδιδίμου Ἰωακείμ τοῦ ΒΟΥ καὶ τῆς ἱερῆς Συνόδου, ἢς μέλος ἐτύγχανον καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, ἵνα ἐν ταῖς συνεδριάσει προκἀθῆται καὶ ἐν ταῖς χοροστασίαις προῖσταται τοῦ Ἀορίσεως Στεφάνου καὶ τῶν μετ' αὐτὸν μνηστοπολιτῶν, ἅτε φέρων ἐν χερσὶ συνοδικὸν πιττακιον, ἀπονέμον αὐτῷ τὸ προνομίον τοῦ «ἐχὼν τὸν τόπον» τοῦ Βερροίας.

Ταῦτα κατ' ἐμὴν ταπεινήν γνῶμιν· τὰ περαιτέρω ἀποκτετα εἰς τὴν βαθείαν κρίσιν τῶν πεφωτισμένων μελῶν τῆς Ἐταιρίας, ἢς τὰς ἐμδριθεὶς μελέτας καὶ σπουδαίας ἐργασίας οὐ διαλείπω μετ' ἐνδιαφέροντος παρακολουθῶν καὶ ἐγκαρδίως ἐπευλογῶν.

Ἐξαιτούμενος δὲ τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν τοῦ πανόφθου Θεοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἐντιμα μέλη τῆς φιλομουσίου ἡμῶν Ἐταιρίας, διατελῶ

Ἐν Ἀμμοῦ τῇ 14 Ἀπριλίου 1893.

ὑπερένθερος πρὸς Θεὸν εὐχέτης ἡμῶν καὶ πρόθυμος

† Ὁ Ἀμασειῶς ΑΝΘΙΜΟΣ.

Β'.

Ἀπόπαγμα ἐπιστολῆς τοῦ δδιστάτου ἱερέως

x. AUVRAY.

Περὶ τοῦ τίτλου «πρόεδρου» ταῦτα καὶ βραχύτατα. Ἀνέγνων παρὰ Δουκαγγίῳ «Πρόεδρος Ἀντιοχείας, . . . Λαοδικείας, . . . τῶν Ἐφεσίων, . . . Δορυλαίου, . . . τῆς Κωνσταντινουπόλεως, . . . τῆς Ῥώμης». Θεοδόρητος, ὡς ἔοικε, τὸν τίτλον ἐκεῖνον πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις ἀδιακρίτως ἀπένευμε γράφων (ἑκκλ. ἱστορ. Βιβλ. Α'). «Πρόεδρους ταῖς δεομναῖς ἐκκλησίαις προσβάλλετο». Ἰδως δ' ἐν τοῖς κἄτω χρόνοις οἱ ἐξακουσῶν τινων ἐκκλησιῶν ἐπίσκοποι, χωρὶς τῶν λοιπῶν, ἐκαλοῦντο πρόεδροι. Συλλογῆ τις πάντας τοὺς τόπους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἐν οἷς ὁ τίτλος τυγχάνει, συνέχουσα ἠθέλεν ἀναφωτίζει τοῦτο τὸ ἐκχέτημα ἔργον ὄντως προχειρότατον. Ἄλλον δ' ἔστιν ὅτι ὁ Ἡρακλείας μόνος τῷ τίτλῳ «πρόεδρου» ἐτιμήθη ἐπὶ τοῦ Ἀνδροῆκου Παλασιολόγου. Τότε γὰρ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ αὐτοκράτορος ἐκείνου ἀνομασθῆσαν ὁ τῆς Καῖσαρείας τῆς Καππαδοκίας ὑπέρτιμος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἑξαρχος πάσης Ἀνατολῆς, ὁ τῆς Ἐφέσου ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος πάσης Ἀσίας, ὁ τῆς Ἡρακλείας «πρόεδρος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἑξαρχος πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας», τριάκοντα δύο μνηστοπολίται ὑπέρτιμοι καὶ ἑξαρχοί, οἱ ἄλλοι μνηστοπολίται ὑπέρτιμοι, οἱ ἀρχιεπίσκοποι, οἵρισιν οὐδεις ἐπίσκοπος ὑπετάσαστο ὑποταγμένοι αὐτοῖ οὐδενὶ ἄλλῳ μνηστοπολίτῳ, «ἐγιώτατοι».

Ὅθεν ἐν τῷ ὑμετέρῳ συγγράμματι (Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἑκκλησίας Ἀθηνῶν σελ. 114, στ. 4) ἀναγινώσκειται· τοῦ τε Ἡρακλείας καὶ πρόεδρου τῶν ὑπερτίμων».

Περὶ τῶν τίτλων ἐκεῖνων μετιτέον τὴν τῶν ἑλλ-

νικῶν ἐπισκόπων ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πάπαν Γρηγόριον Ι' ἵνα μαρτυρῶσι τὴν αὐτῶν αὐτῷ ὑπακοὴν περὶ τῆς εἰρήνης τῶν δύο ἑκκλησιῶν. Μετιτέον καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Βέικου σύνοδον.

Τίτλος «τὸν ἐπέχοντος».—Βαλσαμών ἐν ἐκθέσει τοῦ Β' κανόνος τῆς Α' ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκουμένης συνόδου, εἰ μὴ ἀπατάται, γράφει ὅτι ἐξέστιν, ἐνεκα αἰτιῶν τινῶν, προστιθεῖν ἄλλοις ἐπισκόποις τὰς ὑπὸ τῶν ἐθνῶν κεκρατημένας ἐκκλησίας. Τοῦτο γὰρ αἱ σύνοδοι συνεχῶρσαν ἐπιεικεία τινὶ ἀναγκαίᾳ περημένας. Καὶ δὴ καὶ ἐξῆν τὴν τῶν ἐπισκόπων ἐκείνων ἐπὶ τοὺς θρόνους τῶν ἐντραπειῶν αὐτοῖς ἐκκλησιῶν καθέζεσθαι. Τοῦτω συνομολογεῖ δ,τι Βαλσαμών ἐπιλέγει· «Ἐ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδος δίδωκε τῷ μνηστοπολίτῳ Ναζιανζοῦ τὴν ἐκκλησίαν Ἀγκύρας». Ἀγνοῶ τίς αὕτη ἢ σύνοδος. Ὅμως ἦσιν ὁ πατήρ Lequien (Oriens Christianus) ὅτε Βαλσαμών ἠγάμαζεν, αἱ ὑπογραφαὶ τῶν μνηστοπολιτῶν τοῦ τε Ναζιανζοῦ καὶ τοῦ Ἀγκύρας ἐχωρίζοντο. Μετὰ δὲ τὴν κατὰπτωσιν Ναζιανζοῦ οἱ τῆς Ἀγκύρας μνηστοπολίται διέμειναν. Νομίζω ὅτι μετ' ὄλιγον, ἐπὶ τῶν τούτων, ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγκύρας ἐδόθη τῷ Σεβαστείας, ἐπεὶ ἐν τῷ ὑμετέρῳ συγγράμματι (Συμβολαί, κελ. σελ. 114, στ. 5) ὁ Σεβαστείας καλεῖται (τῷ 1465) «τὸν τόπον ἐπέχον τοῦ Ἀγκύρας». Ὅθεν οἶμαι ὅτι οἱ τόπον ἐπέχοντες παρωμοιοῦντο τὰ πολλὰ τοῖς παρ' ἡμῶν in partibus infidelium καλουμένοις ἐπισκόποις. Οἱ λατινοὶ ἐπίσκοποι in partibus ἀξίωμα μόνον ἔχουσιν ἀνευ δικαιοδοτίας.

Μετιτέον τὸ σύγγραμμα τοῦ πατέρος Lequien «Oriens Christianus», καὶ τὸ τοῦ πολυμαθεστάτου ἡμῶν ἱκανογράφου Θωμασσίου, ὅσπερ πολλά ἀπὸ τοῦ Βαλσαμωνος ἀναφέρει· «Anoienno et nouvelle discipline de l'Église», Paris, 1725.

Ὁλος ὑμέτερος, πολυμαθέστατε κύριε, ἐν ἀγάπῃ καὶ Χριστῷ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΥΡΑΙ
ἱερίμος τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ.

Γ'.
Παρατηρήσεις πρόχειροὶ ἐπὶ τοῖς τίτλοις τούτοις
ὑπὸ ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΔΕΩΝ.

Προεταξα ἐπιτιθεας, ἀγαπητοί, τὴν ἐπιστολήν, ἢν ἐπεμψέ μοι ὁ πανοσιώτατος ἐν Ρουέν προσδύτης καὶ φίλος μου Emmanuel Auveray, ὅπως ἐπιτραπέμει βραχυλογία τις ἐν τῇ γνωμοδοτήσῃ περὶ τίτλων ἄλλοις μὲν ἐχόντων τινα σημασίαν, ἤδη δὲ μηδεμίαν ἐννοίαν. Ὅλίγα μέλλω ὑποβαλεῖν ἡμῖν ἐπὶ τοῦ νέου ζητήματος, ὅσπερ εἰσήγαγεν ὁ φίλιτος ἐταῖρος κ. H. Ἀλεξανδρινός.

Νομίζω ὅτι ἡ λέξις «πρόεδρος» ἕνεκεν ἀμαθίας περὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον κορυφωθείσης ἐν τῷ αἰῶνι ἡμῶν ἐλάβανε σημασίας διαφόρους, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Β' Κανόνος τῆς Β' οἰκουμένης Συνόδου οὐδαμῶς ἐξηγεῖται μῆτε ἐνοθεῖται τοῦ τίτλου ἢ χρησίμησις. Ὁ Κανὼν οὗτος θεσμοθετεῖ περὶ τῶν ὑπὲρ διοικισιν ἐπισκόπων «ταῖς ὑπεροχίαις ἐκκλησιαστικῆς μὴ ἐπένεαι, μηδὲ συγγέειν τὰς ἐκκλησίας» ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνες, τὸν μὲν Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον τὰ ἐν Αἰγύπτῳ μόνον οἰκονομεῖν, τοὺς δὲ

τῆς Ἀνατολῆς ἐπισκόπους τὴν Ἀνατολὴν μόνον διοικεῖν . . . κτλ. Ἀκλήτους δὲ ἐπισκόπους ὑπὲρ διοικήσιν μὴ ἐπιβαίνειν ἐπὶ χειροτονίᾳ, ἢ τισὶν ἄλλαις οικονομίαις ἐκκλησιαστικαῖς κτλ. Ὁ ἔργων-τῆς Βαλθαμών ἐξηγεῖ ἐνταῦθα, μᾶλλον δὲ εἰκάζει ὅτι «τὸ προσηλωθῆαι κατὰ λόγον οικονομίας ἐκκλησιαστικῆς ἐτέρας ἐκκλησίας, ὑπὸ ἑθνῶν κατεχομένους, ἀπὸ τοῦ παρόντος κανόνος, ὡς εἰκεν, ἐνδέδοται· αὐτὰ γὰρ ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδος δέδοκε τῷ μητροπολίτῃ Ναζιανζοῦ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγκύρας».

Ἡ λέξις «προσηλωθῆαι» δυνατόν ἴνα ὀδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Βεβαίως οὐδεὶς λόγος περὶ μεταθέσεως ἀπὸ μιᾶς ἐπισκοπῆς ἢ μητροπόλεως εἰς ἕτεραν. Τὸ κακὸν τῶν μεταθέσεων, ὅπως οἱ τελευταῖοι χρόνοι καθιέρωσαν, δηλοῦσθν μέγροι ποσῶρον καὶ πέντε, ἔχει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Ἀκανόνιστος εἰ μὴ καὶ πρῶτος καὶ ἀνομιώτατη μεταθεσις ἐγένετο ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Ἀρχιδιῶλου, (1167—1177) ἢ οὔ, συνόδου τοπικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει βεβαίως συγκροτηθείσης, ἐν ἧ παραῖσαν οἱ πατριάρχαι Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, Μιχαὴλ ὁ Ἀμαθείας, ὅστις «καθὸ σχολάζων» εἶχε λάβει «καὶ τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας», μετετέθη τότε εἰς τὴν Κερασοῦντα. Εἰτὰ ἕτερα ἢ τοῦ μοναχοῦ Πεντακτένη ἢ Πενταγιά ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Νηπιῖτα Μοντάνη, ὅστις μετέγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀθῆμον ἀπὸ Ῥωσιάνων μετὰ μητρὸν μετετέθη εἰς Μαρώρειαν. Συγχρόνως δὲ καὶ Νηπιφόρος ὁ Γαγγρῶν, ὦν ἅμα καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆς Κοσμηδίου καὶ «σχολάζων», ἔλαβε τὴν μητρόπολιν Ἀμάστριδος ὁ Ἄσαντοπόλεως «καθὸ σχολάζων» τὴν Ἀρκαδιούπολιν ὁ Ἀλεξιοπόλεως «σχολάζων» ἔλαβε τὴν Ἰβυδον, ἕσπρον καὶ τὴν Ἀπρω· τοιαῦτας τινὰς μεταθέσεις, ἢ ἐπισταμίην τῆς ἱστορίας ἔρευνα δεῖκνυδὴν οὐχὶ μεταθέσεις ὡς ἀήμερον ἐννοοῦμεν, ἀλλὰ προσωρινὰς συνενόσεις, δύο ἐπισκοπῶν ἐν ἐνὶ προσώπῳ. Παρατηρητέον ὅτι κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα, ὅτε περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ ἐγράφη τὸ δ θ ἢ δ ο ν Σ η μ ε ι ο μ α π ε ρ ἰ μ ε τ α θ ἔ σ ε ο ν (ἀνάγνωθι ἐν τόμῳ Β' τοῦ Συντάγματος Ράλλη καὶ Ποτλί ἀπὸ σελίδος 391—394), ὁ σ χ ο λ ἄ ζ ω ν, ἴτοι ὁ χειροτονούμενος καὶ μὴ γινόμενος δεκτός ὑπὸ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, ἢ μὴ δυνάμενος ὀπωσθῆσαι «να μεταβῆ εἰς τὴν λαχοῦσαν αὐτῷ παρῳκίαν, «καθὸ σχολάζων» ἐλάμβανεν ἕτεραν ἐπισκοπὴν ἢ μητρόπολιν. Οὔτε βεβαίως ἐλογίζετο τὸ τοιοῦτο μεταθεσις, κατὰ τὴν σημερινὴν ἐκδοχὴν τῆς λέξεως· τοιαῦτη μεταθεσις καὶ μάλιστα ἀκανόνιστος ἐθεωροῦντο ἢ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ἀπὸ Ναζιανζοῦ εἰς Κωνσταντινουπόλιν μεταθεσις, δι' ἣν ἐγένετο καὶ τοσοῦτος τότε λόγος, ἐνῶ ὁ Πρόκλος, Κυζίκου μὲν χειροτονηθείς μητροπολίτης, μὴ δεχθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Κυζικηνῶν, διέμεινεν ἐν Κων/πόλει (426—434) καὶ πατριάρχης ἀνεδείχθη κατόπιν. Ἀρτιὰ βεβαίως ἵδαν πρὶν τὰ παραδείγματα «σχολάζοντων» ἐπισκόπων, ἀποκαθισταμένων εἰς τινὰ μητρόπολιν· ἀλλ' ὅτε πλέον αἱ περιστάσεις ἤρξαντο παρεμβάλλουσαι πρόσκομμα πρὸς μεταβάσιν τῶν νομίμων ἐπισκόπων εἰς τὰς νομίμους αὐτῶν παρῳκίας, ἢ Ἐκκλησία, οὐχὶ «κανονικῶς», ἀλλὰ «κατὰ λόγον οικονομίας», ὡς ὁ

Βαλθαμών λέγει, προδβαίνεν εἰς μεταθέσιν κατὰ τὴν τότε σημασίαν τῆς λέξεως ὁ Ἀμαθείας Μιχαὴλ δηλῶν οὖν εἶχε τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας· ἴν διῆλον ὅτι μητροπολίτης Ἀμαθείας, λαμβάνων τὴν τετάρτην τάξιν, ἴν εἶχον ὁ Ἀγκύρας, οὐχὶ δὲ δωδεκάτην, ἅμα δὲ καρπούμενος τὰ δικαιώματα εἰσινου ὁ Γαγγρῶν, καὶ αὐτὸς σ χ ο λ ἄ ζ ω ν, δεῖκνυει ὅτι ἔμενεν ἐν Κων/πόλει, μὴ δυνάμενος «να μεταβῆ εἰς Γάγγρα». Ἀμάστριδος γενόμενος, ἴν μ η τ ρ ο π ο λ ἴ τ η ς Γ α γ γ ρ ῶ ν, ὡς ἐπίσης ὁ Μιχαὴλ ἴν μητροπολίτης Ἀμαθείας· διὲλ γ ε δ ἢ, ὁ μὲν ἐν Ἀπρω μεταβαίνων, ὁ δὲ εἰς Ἀμάστριδα οὐδαμῶς ἰδύναντο «να ἐγκαθιδρύσωσιν ἑαυτοῦς ἐν τῷ ἱερῷ συνθρόνῳ, διὰ τὸ «κατ' οικονομίαν» εἶναι μητροπολίτας τῶν δευτέρων τοῦτων μητροπόλεων, οὐχὶ δὲ κανονικῶς. Ἡ θέσις αὐτῶν ἴν τρόπον τινά μεταξὺ τοῦ κανονικοῦ καὶ τοῦ ἀκανονιστοῦ.

Τὰς τοιαύτας μεταθέσεις ἐδικαιώσων, ἢ ἐπέβαλεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐξήτεισ «να εὐκολύνῃ χρόνι τῶν κληρικῶν ὁ αυτοκράτωρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, θεσπίδας ἐν μινὶ Νοεμβρίῳ τῆς Β' Ἰνδικτιῶνος, δηλοῦσθν τῷ 1093, «ἀπαρμεπιόστος ἀρχιερεῖς ἠνψίξασθαι εἰς τὰς καθολικὰς ἐκκλησίας τὰς παρὰ τῶν ἐθνῶν κατεχομένας, πᾶν οὐ δύνανται καταλαμβάνειν τοὺς λακόντας τούτοις θρόνους». Ἀλλ' οὐκ ἔδιδετο διὰ τῆς Νοεμῆς τοῖς οὔτω δύο μητροπόλεσι ἔχουσι μίτε τὸ ὄνομα προέδρου, μίτε κἂν ὁ τίτλος «τόπον ἐπέχοντος». Ὁ τίτλος οὗτος νομιζέται ὅτι ἴν τίτλος τιμῆς, συνεπάγων τὸ δίκαιον τοῦ «κατὰ τὰς ἱερωουργίας καὶ τὰς συναθροίσεις προεσταῖσαι μητροπολιτῶν τινῶν ὁ Ἀμαθείας ἐπέχων τὸν τόπον» τοῦ Ἀγκύρας ἐκαθέζετο βεβαίως οὐχὶ δωδεκάτος, ἀλλὰ τέτατος ὁ Οὐγκροβλαχίας «τὸν τόπον ἐπέχων» τοῦ Καισαρείας Καπαδοκίας εἶπερ ἐπιθεθῆναι ποτὶ «να μεταβῆ εἰς Καισαρείαν ἴν ἀδύνατον «να μετασχη τοῦ δικαίου τῆς ἐν τῷ ἱερῷ συνθρόνῳ ἐγκαθιδρύσεως μίτε τῶν λοιπῶν δικαίων τοῦ Καισαρείας μητροπολίτου. Τὰ παραδείγματα ταῦτα ὁπανεξοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον — ἐν ὑπόθεσιν πλεῖστον ἐν τῇ ὀλιγομίτι — δεῖκνύουσιν ὅτι μηδενίαν πραγματικὴν ἐξουσίαν ἱερατικὴν ἰδύνατο ν' ἀσκῆσθαι ὁ «τὸν τόπον ἐπέχων» ἐπὶ τῆς ἐπεχομένης μητροπόλεως. Οὔτε ἐν μεγάλαις καὶ οἰκουμηνικαῖς Συνόδοις ὁ μοναχὸς ὁ τόπον ἐπέχων ἢ «πληρωθὸν τόπον» πατριάρχου ἰδύνατο κατὰ τὰς ἱερωουργίας «να προκαθῆσθῃ τοῦ Ἀλεξανδρείας λ. χ. ἢ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν ἐπισκόπων.

Συγχρόνως, βλέπετε, τὰ περὶ τοῦ ἐνὸς τίτλου λεγόμενα πρὸς τὰ περὶ τοῦ ἑτέρου, ἀλλ' ἀδύνατον ἐστὶ νῦ ἀποσπασθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων· ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ τοῦ τίτλου «τόπον ἐπέχοντος» εἰσὶν ἢ τοῦλάχιστον φαίνονται μοι καὶ μᾶλλον εἰρηπτα καὶ μᾶλλον ἀπαιτοῦνται λόγον βραχύν, καλὸν «να προταξῶσιν.

Ἁ τίτλος ἔχει ἱστορικὴν βραχείαν, ὁ περὶ τούτου λογαριασμὸς ὀλίγα κοινῶτα ἀριθμεῖ, καὶ τούτων δύναται «να υπομνήσθω ὑμῖν τὰ πλεῖω. Εὐρίσκω τὸν τίτλον κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα καὶ κυρίως ἔκτοτε ἐτὸν τοῦ Ἀγκύρας τὸ π ο ν ὡ μ ἄλλον ἄξιον λόγον, κατὰ τὰς ὀλίγας ὑπ' ὀθῆν μου πηγὰς» οἶον ὁ Ναζιανζοῦ ἐπὶ Βαλθαμώνος εἶχε τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας» ἐχωρίζοντο βεβαίως αἱ δύο μητροπόλεις αὐταὶ, φαίνεται δ' ὅτι μὴ δυνάμενος εἰς Ναζιανζὸν «να μεταβῆ ἔλαθε

καὶ τὴν Ἀγκυραν» ὁ δὲ Μιχαὴλ Ἀμαθείας ἐπέχευε καὶ αὐτὸς τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας. Τῷ 1465 ὁ Σερβίας (μὴ ὑπαρξούσης πραγματικῶς) ἐπέχευε τὸν αὐτὸν τόπον. Τῷ 1484 ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ἐπέχευε τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας (Ἐπ. Σταματιῶιδου Ἐκ κ λ η σ. Σ θ λ λ ε κ τ α' σελ. 20. Κ ὕ χ α περὶ τοῦ πρῶτου τοῦ πάπια ἐν προλεγόμενοις). Ἐν τούτοις ἤσθη ὅτι ἢ μητρόπολις Ἀγκύρας οὐδέποτε διετέλεσεν ἄμφορος ἀρχιερέως κανονικοῦ, ὡς οὐδ' ἢ μητρόπολις Καισαρείας Καπαδοκίας, ἵτις εἶχε μητροπολίτην, οὐ τὸν τόπον ἐπέχευε ὁ Οὐγκροβλαχίας, ὡς οὐδ' ἢ μητρόπολις Καισαρείας Καπαδοκίας, ἵτις εἶχε μητροπολίτην, οὐ τὸν τόπον ἐπέχευε, ὡς ἐλέγετο ποτε, ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦντος (Σύνταγμα Ἰερῶν Κανόνων, τόμ. Β', σελ. 492). Ὅτι ὁ τίτλος ἴν κυρίως ἀπὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος τιμητικῶς δεῖκνυει τὸ ἀπὸ τοῦ 1293 ἐκδεδομένον χρυσόδοῦλλον Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου περὶ τῶν δικαίων καὶ προνομίων τοῦ μητροπολίτου Μομενβασίας, περὶ οὗ, προβιβαθείσης τῆς μητροπόλεως εἰς δεκάτην ἀπὸ τριακοστῆς τετάρτης, διέταξεν ἴνα ἐπέχη «τὸν τόπον τοῦ Σιδης», εἰ καὶ τὸν τόπον τοῦ Σιδης ἐπέχευε κατὰ ὀκτώβριον τοῦ 1474 ὁ Σαζονόπλεως Ἀθανάσιος, ἐνῶ ὁ Μομενβασίας, πάντως ἐπὶ ἐπισκοπεύσεται καὶ τῶν τίτλων αὐτῶν, ἀνήλυεν εἰς τὸ ναδίρ τῆς οὐξῆς, κτησίμενος τὸν τόπον τοῦ Ἱεροσολύμων, ὡς ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ Χρυσάνθου Ἱεροσολύμων φαίνεται. Τῷ 1488 ὁ Μελενίκου Γρηγορίου ἐπέχευε τὸν τόπον τοῦ Σάδρων, τῷ δὲ 1561 Ἰωάνναφ ὁ Εὐρίππου ἐπέχευε τὸν τόπον τοῦ Κυζίκου. Ὄστε οἱ τίτλοι ἐβδιδοντο τιμῆς ἕνεκα, καὶ πολὺ πιθανῶς ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀπὸ μητροπόλεως ἀνωτέρας τῇ τάξει ὑπεβιβάζετο τις τοῦ τοιαύτου, κατ' ἐμέ, κανόνος ἐξαίρετος ἐγένετο διὰ τὸν Οὐγκροβλαχίας καὶ τὸν Μομενβασίας, τῇ διαφορῇ μόνον ὅτι ἢ μὲν Καισαρεία εἰσεχε καὶ ὄνομα, καὶ πληθυσμὸν καὶ τιμὴν ὀρθοδόξου παρῳκίας, ἢ δὲ μητρόπολις Σιδης ἀπὸ πολλοῦ ἐξηλειθῆν ἐκ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Τακτικοῦ, πολὺ πιθανῶς ἀπὸ τοῦ 1397. Ἐγραψά τινα, σχεδὸν ἔχοντα πρὸς τὸ ζήτημα, ἐν διατριβῇ μου ἐπὶ τοῖς Σφάλμασι τῶν Ἐπισκοπικῶν Καταλόγων ἐν Β' τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ «Κίβρυκος».

Σήμερον οὐδενί πλεον ἀπονέμομεν τίτλον «τόπον ἐπέχοντος», καίτοι προδίλω εἰς τὸν Πετροπόλεως ἀνίκαι τὸ δίκαιον τὸ τῆς ἰδιῶζον τῷ Οὐγκροβλαχίας, ὁ δὲ Ἀθηνῶν εἶδει «να ἐπέχη τὸν τόπον τοῦ Ἐφέσου. Συμπεραίνω ὅτι ὁ τίτλος ἴν τίτλος τιμῆς, καὶ ὅτι μὲν ὀλίγα παραδείγματα παρέχει ἡμῖν πρὸς λύσιν τῆς ἐρωτήσεως ἢ ἱστορία.

Ἁ τίτλος «προέδρου» γίνεται μοι πολὺ συνεχῶς ἀνεξήγητος. Εὐρίσκω λόγον χρόνι τῷ 1488 Θεολόγων μητροπολίτην πρώην Σουγδαίας ὑπογραφόμενον «πρόεδρον Νικαίας». Ἡ τάξις, ἴν ἔχεν ὁ Νικαίας ἐν τοῖς Τακτικοῖς, ἴν ὀγδοῖν τὸ πρῶτον, ἀπὸ δὲ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος τετάρτη· ὁ δὲ Σουγδαίας ἔμενε πολὺ ὀπίσω, ἐνενεκοστος ἐκτος ὦν, τῷ δὲ 1488 ἴσως μὴ ὑπάρχων. Κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους, ἀπὸ μετετελευτηθέντες εἰς τρεῖς μητροπόλεις, τὴν τετάρτην ἐλάμβανον ὡς πρόεδροι. Τοῦτο ὅμως οὐδαμῶς ἐξηγείται, μίτε ἀγχορεῖται κἂν, διαμπερῶς χλεῖπ τῶν Κανόνων ὦν. Ὅστις ἀνεγνώ παλαιούς κώδικας, εὐρίσκει δυστυχεῖς ἀρχιερεῖς καθαιρούμενους τρεῖς καὶ τετρά-

κις, λαμβάνοντας ἐκάστοτε νέαν μητρόπολιν, ἀλλὰ μὴ ὑπογραφομένους προέδρους, τοῦθ' ὅπερ δεῖκνυει προφανεστάτην ἀμαθίαν· ἐπ' ὅσον μάλιστα τινὲς μόλις καθαιρούμενοι συνελήφιζον τὸν διάδοχον αὐτῶν. Ἐννοῶ ἐπίσης τὸν κατὰ τὸ 1667 «πρόεδρον Χίου Ἰγνᾶτιον» (Βελούδου Χρυσόδουλλα καὶ Γράμματα, σελ. 87) ὅντα πρότερον ἀρχιεπισκοπον Ἀχρειδῶν, δεῖκνύοντα δὲ ὅτι πρόεδρος Χίου, ἴτοι εἰδὸς τι μητροπολίτου ὦν, ἐκείνητο δίκαια αὐτοκεφάλου, δικαιοῦμενος «να ποιῆται τὸ μνημόσυνον οὐχὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ «πάσης ἐπισκοπῆς» ἄγω δικαιοῦμενος, διότι εἶπερ ἔβιβαξεν αὐτὸν πατριάρχης τις ἰδύνατο ν' ἀποδοῦν τὸ δίκαιον αὐτοῦ τοῦτο. Καὶ ὅμως κατὰ τὸ 1689 εὐρίσκω «πρόεδρον Διδυμοτείχου Νεκτάριον» (Νεοκλέους τὸ Κανονικὸν δίκαιον κλπ. σελ. 95), ὅστις πρότερον διοικῶν ἴσως ὑπέροχόν τινα κατὰ τὴν τάξιν μητρόπολιν ὑπεβιβᾶσθαι εἰς Διδυμοτείχον. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος εὐρίσκω μητροπολίτας ἀπὸ ὑπερέχου (κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν τῆν) μητροπόλεως εἰς ὑποδεεστέρων μεσασθεμένων καὶ τίτλον φέροντας προέδρου. Γερμανὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρειδῶν τὰ Βοδενᾶ λαβὼν ὑπεγράφητο «πρόεδρος Βοδενῶν». Δαβιδ ὁ Καστορίας λαβὼν τὴν μητρόπολιν Δεδρῶν ὑπεγράφητο «πρόεδρος Δεδρῶν»· ὁ δὲ Νωσιμᾶς Ἀχρειδῶν ὑποβιβάσθαι εἰς Σιάτιαν ὑπεγράφητο «πρόεδρος Σιδανίου (βλ. Ἐκκλησιᾶστ. Ἀληθείας τόμ. Γ', σελ. 148—149, καὶ Μ. Ι. Γεβελαν «Κανονικὰς Διατάξεις», τόμ. Α', σελ. 122). Πρόεδρους ἐν τούτοις τοιοῦτους ὁπανεξοῦσιν ἐν τοῖς αἰῶσι ΙΗ' καὶ ΙΘ', ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν ἀρχαιότεροις χρόνοις καὶ τῆς ἐν νεωτέροις ἱστορίας τοῦ τίτλου ἐξεταζομένης, τὸ ζήτημα ἔσται ἄλυτον, δυσχερῶς εὐρεσιδομένης τῆς καὶ ἕκαστον αἰῶνα ἐκδοχῆς καὶ σημασίας τοῦ τίτλου.

Ἁ σερβασμῶτατος μητροπολίτης Ἀμαθείας ἀναθήρει πολλὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ αὐτὸς μητροπολίτης εἶχε δύο ἐπαρχίας· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτο βλέπω γινόμενον πολὺ συνεχῶς ἐν τῷ ΙΔ' αἰῶνι, πάντα δὲ τὰ παραδείγματα συνήγαγον ἐν τοῖς «Πατριαρχικοῖς Πίναξι» μου, καὶ ἐκ τούτων οὐδεμίαν ἐπορίσθην λύσιν. Τὸν ὀνομαζόμενον ἢ τιτλοφορούμενον νῦν «πρόεδρον» οὐχ οὔτως ὀνομάζεν ὁ ΙΔ' αἰῶν, ὅστις εἶδε καὶ πατριάρχην οἰκουμηνικὴν οὐχὶ μετατιθέμενον ἀπὸ μητροπόλεως εἰς τὴν ὑπερκαμιμένην τῶν πόλεων, ἀλλ' ἐπιχειροῦντα «σύλληψιν πολλῶν ἅμα ἐπαρχιών». Πῶς λοιπὸν ἴν πρόεδρος τεσσάρων μητροπόλεων ὁ δικαίω καὶ κατὰ κανόνας καὶ κατὰ τὴν ἱστορίαν ὦν πρόεδρος πάντων τῶν ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιερέων; Εἰ δὲ ὁ μὴ δυνάμενος «να μεταβῆ εἰς τὴν κληρωθείσαν αὐτῷ μητρόπολιν ἢ ἐπισκοπὴν ἐλάμβανεν ἕτεραν τινὰ ἐπισκοπὴν ἢ μητρόπολιν, ὁ ΙΔ' αἰῶν εἶχεν ἐν χρεῖσιν ἴσον ἕτερον· τὸ «κατ' ἐπίθεσιν» λαμβάνειν μητρόπολιν τινα ἢ ἀρχιεπισκοπὴν· ὁ τοιοῦτος ὑπεγράφητο πρόεδρος· δηλαδὴ, ὁ «κατ' ἐπίθεσιν» λαμβάνων ἐπαρχίαν τινα ἴν οὐχὶ κανονικῶς αὐτῆς μητροπολίτης, στερούμενος τῆς τιμῆς τῆς ἐν τῷ συνθρόνῳ ἐγκαθιθρῶσεως. Ὁ μὴ δυνάμενος μεταβῆναι εἰς Μεσσηνίην (Μαλατεια) ἐλέγετο καὶ ἐγράφητο λ. χ. Μεσσηνίης καὶ π ρ ο ὑ ε ρ ο ς Νικαίας, ἢ Προῦσης, ἢ Μαρωνίας,

ή τι τοιοῦτον. Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος «πρόεδρος» ἀπὸ τοῦ 1606, καθ' ὅσον γινώσκω, ὀριστικῶς ὑπεχώρισεν εἰς τὸν τι τουλάριον ἢ ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι ἐπίσκοπον καθὼς σήμερον λέγομεν. Τῆς 1606, Ραφαήλ, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, σπουδαζόμενος εἰς τὴν Νεοράν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, τοῦ 1093, ἢ ἐμνήσθην ἄνω, ἐψήφισε μητροπολίτην Ματθαίον Μυρβών, μητροπόλεως μὴ ὑπαρχούσης τότε, καὶ φρονῶ ὅτι ἔπραττε κατὰ παράδειγμα προγενέστερον. Οὕτως ἔπραξεν ὁ Λούκιος μίαν εἰκοσαετίαν μετὰ τὸν Ραφαήλ χειροτονήσας μητροπολίτας Σίδης καὶ Συννάδων, καὶ τίς σίδη τίνων ἔειπε τεθνηκυῖων μητροπόλεων ποιμένας καὶ προέδρους, «διὰ τὸ μὴ ἀποσεβασθῆναι τέλειον τὸ τῆς μητροπόλεως ὄνομα». Οἱ πρόεδροι ὅμως οὗτοι ἔνταυθα οὐκ εἶπεν Σίδης, ἢ Συννάδων, ἢ Σεβαστείας μητροπολιταί «καὶ πρόεδροι: Βιζύνης ἢ Χίου ἢ Σερρών ἐπὶ παραδειγματι, ἀλλ' ἀπλῶς δι' ἑνὸς ὀνόματος, τοῦ τῆς τεθνηκυίας ἐπίσκοπις ἢ μητροπόλεως. Τους πρόεδρους λοιπόν, ἂν ἢ συγκεχωρημένον ἢ εἴπωμεν τούς «κατ' ἐπίθετον ἐπαρχίαν τινα λαμβάνοντας, πρὸ τοῦ 16' αἰῶνος, διεδέξαντο μετὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον οἱ ἄνω ἐνορίας οἱ τῆς σύμμενον «τιτουλάριοι» ἐπίσκοποι. Νῦν ὅμως ὁ τίτλος «πρόεδρου» κέκτηται σημασίαν ἄλλοιαν, ἢ μᾶλλον οὐδεμίαν, καὶ καθὼς καταγγαρτισθεὶς καὶ οὗτος, καλὸν ἢ παύσῃ διδόμενος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἢ τις χρησιμοποιεῖται τίτλος πρῶτος ἢ γινώσκῃ τί ἐστὶ. Ὁ ἀγνοῶν τί ἐστὶ τὸ διδόμενον, ὁ μὴ γινώσκων τί ἐστὶ τὸ λαμβανόμενον, δίδει μηδὲν, καὶ λαμβάνει μηδὲν.

Μετὰ τὸν ἡμίονον
ΤΑ ΑΓΙΑΣΜΑΤΑ
ΩΣ ΛΕΙΨΑΝΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΝΑΩΝ*

Πρὸ τῆς ἀπαριθμώσεως τῶν ἁγιασμάτων, τῶν ἐν τῇ Βουγιοῦκε-δερέ καὶ τοῖς περὶ εἰρημίων, θεωρῶ καλὸν νὰ προτάξω, ἐν εἰδεί ἐισαγωγικῆς, βραχεῖα τινα πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς γνώμης, ἢν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐξήρηται, ὅτι ὑπαρχὸς ἁγιασματος ὑποδέτεται ἐν πολλοῖς τὴν συνύπαρξιν ναοῦ. Λέγω ἐν πολλοῖς, διότι τὴν μέχρις εἰκοσι καὶ τριῶν ἁγιασμάτων ἀπαριθμοῦσιν διαιρῶ εἰς τρεῖς κατηγορίας. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην κατατάσσω ἐκεῖνα τὰ ἁγιασματα ὅντων οἷς ἐκείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν ταπεινήν γνῶμην, καὶ ναοί: εἰς δὲ τὴν δευτέραν, ὅσα ἐν ἁμφιδόλῳ καὶ μετὰ παρακεκολλημένους τινος τόλμης παραδέχομαι ναοὺς συνυπαρχόντων: εἰς δὲ τὴν τρίτην, ὅσα νομίζω ὅτι ἐκ τυχαίων περιστάσεων, ἢ ἀλλων αἰτίων ἕνεκα, καθωρίσθησαν ἐν ἀγνώστοις χρόνοις νὰ σεβάζωνται ὡς ἁγιασματα, ἕνα καὶ μόνον λόγον προβαλλόμενος, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχη παρὰ τὴν θάλασσαν, ἐπὶ ὑπερλίαν πεδίου, ἢ εἰς τὰς σχεδιασθῆσας ἀπορράγων βράχων, ὕδωρ γλυκὺ πηγῶν ἢ ἐκ ρυακίων ὑψιζάνων. Ταῦτα δὲ λέγων καὶ γράφον, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι οὐδὲν σπουδαῖον προσκομίζω, ἀλλ' ἐξ ἄλλου δικαιοῦμαι νὰ ἐμ-

*) Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ Ἐταιρείᾳ τῶν Μεσαιωνικῶν ἔρευνῶν, κατὰ τὴν περὶ ἁγιασμάτων συζήτησιν.

μένω εἰς πᾶν ὅ, τι δοκεῖ μοι ὀρθόν, μέχρις οὐ ἕτερός τις, ἡμέτερος ἐμοῦ, ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ἄλλο ταῦτα περὶ ὧν γράφω, εἰδὶ νῦξ ἀσέληνος καὶ πέλαγος εἰκασίῶν ἁμφιδόλων.

Ἡ μὲν ὕβραθεν ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων καὶ πρὶν ἢ ἐπινοῦσθαι τοὺς ναοὺς, ἀνήγειρον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς βωμοὺς αὐτῶν ἐντὸς τῶν δασῶν καὶ ἐπὶ μεγάλα, ἀμυγδαλῆ καὶ βαθύσκια δένδρα, ἤτοι καλοῦμενα: ἢ δὲ ἐκκλησιαστικῆ ἱστορία διηγείται ὅτι καὶ οἱ Ἰσραηλιταί, παρ' οἷς ἀσύστητος ἀπυροβότος ἢ ἀπομίμησις τῶν ἰδῶν καὶ ἐθίμων τῶν εἰδωλοπληθῶν, ἔπραττον πᾶν τὸ ἐναντίον, τούτῳ εἶναι μόνον περιφρονητικῶς περὶ τῶν ἁλῶν ἐκείνων ἐμίλων, κατὰ ἐν τῇ Γ' τῶν Βασιλείων ὁ Κύριος διὰ στόματος τοῦ προφήτου Ἠλίου λέγει: «Ἐγὼ ὑπέλελειψαι προφήτης τοῦ Κυρίου μονώτατος: καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἁλῶν σὴδρα πολλοί», ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νομοθέτης τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀπαγόρευεν αὐτοῖς ἢ τεύσεις σεαυτῷ ἁλῶν, πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ σου οὐ ποιήσεις σεαυτῷ. (Δευτερ. Κεφ. 16. 21). Ἐν δὲ τοῖς μετὰ τὸν Νέμον χρόνοις παρατηρεῖται, ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἀδιαφόρως ἀνήγειρον τοὺς ναοὺς αὐτῶν ἐπὶ ὄρεων ἢ ἐπὶ τόποις πεδινῶν, τινὰς μὲν ἀκαρπιοὺς δένδροις καθωρίζοντες, ἄλλους δὲ καὶ ἄνω τοῦτον καταλείποντες. Τῷ τοιοῦτον ὅμως δὲν δύναται νὰ λαχθῆ καὶ περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος, διότι τοῦτο ἐθεωρεῖτο παρὰ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀπ' αἰῶνων λαῶν ὡς καθαρτικὸν καὶ ἀπαραίτητον εἰς πάντα εἰσερχόμενον πρὸς λατρειᾶν ἐν τόποις ἁλῶν. Πρὸς τοῦτο ὑπῆρχε κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ιεροῦ ἱεροῦ κεκολλημένον τὸ καθωρισμένον ὕδωρ, ὅπως οὐδέποτε ἐκαλεῖτο περιφρονητικόν: ἀλλ' ὁ μὲν παῖς, δι' οὗ τῆς χειρὸς ἔρει τὸ ὕδωρ, Λακεδαιμονίων ἐστὶ, οὗ μὲντοι τῶν «γε περιφρονητικῶν οὐδέτερον». (Ἐξοδ. Ι. 51). Πᾶς οὐροδῆποτε εἰσερχόμενος ἐν τῷ Ἄδυτῳ ὄψαι νὰ νίψῃ τὰς χεῖρας καλῶς. Οὕτως ὁ ἕκτορ παρ' Ὀμήρῳ δὲν θέλει νὰ προσήληθῃ θυσίαν πρὸς τὸν Δία, πρὶν ἢ νίψῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Χερεῖ δ' ἀνίπτουσι Διὶ λειθεῖν αἴθερα δ' ἄνω ἄστρα.
(Ίλιad. Ζ'. 268).

Τὸ ἔθος τοῦτο μετὰ μείζονος ἀριστείας ἐτηρεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ ἐπιτην τοῦ Ἰερουσάλμ ἐντολῶν νομοθετηθειῶν διὰ στόματος τοῦ Μωυσῆος: «Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωυσῆν, λέγων: ποιεῖτε «λουτήρια χαλκοῦν, καὶ βάθην αὐτῷ χαλκῆν, ὅστε νίπτεσθαι. Καὶ νίψεται Ἄαρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐξ αὐτοῦ, καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὕδατι: ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι. (Ἐξοδ. Κεφ. Α. 17, 20). Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις φαίνεται ἰσχύον τὸ ἐθίμῳ τουτο: «προσερχόμεθα μετὰ ἀλλοθινῆς καρδίας ἐν πληροφθορῇ «πίστεως, ἐργασίῳ μὲν τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρῆς: καὶ λειτουργοῦντες τὸ σῶμα ὕδατι καθαροῦ, κατεχόμενοι τὴν ἡμολογίαν τῆς ἐπιπίδος ἀλλοθινῆς. (Παύλ. πρὸς Ἐβρ. Κεφ. 10. 22, 23). Καὶ ἀκολούθως ἐν πολλοῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ναοῦ, ἰδιαίτερος δὲ ἐν τῷ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὁ-

ροῦτο πηγῆ, ἐξ ἧς οἱ πιστοὶ ἑλτκουν τὸ διὰ τῶν ἀγνισμῶν ὕδωρ, καὶ ἐξ ἧς ὑπῆρχεν ἡ γινώσθη καρικατικῆ ἐπιγραφῆ «Νίψον ἀνομίματα μὴ μόνον ὄψιν».

Τὰ ὀλίγα ταῦτα, εἰσεφέροντα καλὸν νὰ προτάξω τῆς διατριβῆς μου ταύτης περὶ τῶν ἁγιασμάτων, ὅπως καταδείξω ὅτι ἐν ἐκάστῳ ναῷ, εἴτε ἐντὸς, εἴτε πηλοῖον, εἴτε ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, ὄψαιλε νὰ ὑπάρξη ὕδωρ, ὅπου τῆ δύναμις καὶ ἐνεργεια καὶ ἐπιφουτισί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καθωρίζουμενον, ἐχρησίμευε καὶ χρησιμεύσει ἐς τὸ διενεκεῖ εἰς ἴσθιν ψυχῆς τε καὶ σώματος. Τούτου ἕνεκα, καθὰ ἀνωτέρω εἶπον, ἢ ὑπαρχὸς ἁγιασματος ἐν τινι τόπῳ συνυποσεῖ ἐν πολλοῖς καὶ τὴν ὑπαρχὴν ναοῦ.

Ἄκουσὼς ἐμικῖνα τὸν λόγον καὶ ἰδὼν ἀπτομαί τοῦ κυρίου θέματος. Ἀρχομαί λοιπὸν ἀπὸ τῆς συνονκίας Κεφελίκοῖ καὶ περιελαύνων πάντας τοὺς μεσογειῶς κειμένους μέχρι Δομοῦ-δερέ καὶ Φαναρακίου πεδινῶν καὶ ὄρεινῶν τόπων, ἐπιστρέψω ἀπὸθεν ἄρξια μετὰ μακρῶν καὶ ἐπίπονον ὁδοπορίαν. Ἀλλὰ τίς πταίει; Ἐγὼ, παθὼν τὸ τῆς παροιμίας: «Ἄνδρι λυθῶ πρᾶγματα οὐκ: ἢν ὁ δὲ ἐξελθὼν ἔρατο».

Ἐν τῇ συνοικίᾳ Κεφελίκοῖ, πεντάκοντον αὐτῆς καὶ ἐν τῷ βᾶσει τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους, εὑρίθται τὸ ἁγιασμα τοῦ Ἁγίου Νικητά, ὅπου, μέχρι πρὸς τριακονταετίας, ἐντὸς πυκνοῦ δενδρόνους θαλῶν, κομάρων καὶ ἄλλων δενδρῶν καί κειμενον, καὶ ὑπὸ σπιηλομάτος καρῶν σκιαζόμενον, ἀπετελεῖτο ἐκ μικροῦ παραπήγματος, δυναμένου νὰ κροφθαλξῆ ἀπὸ τῆς βροχῆς μὲν δεικὰ ἀνθρώπων, ἢ δὲ εἰς τοῦτο ἀπὸ τῆς παραλίης μεταβάσει μετὰ δυσχερείας ἐγένετο, ἐπιπροσθόντων βᾶτων καὶ ἄγγων ἐρεκκῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους κατακειμένων βράχων, ἰδῶν ὅμως μετεβλήθη εἰς ὑπέρῶτον παρεκκλιθῶν, εἰς ὃ συζηνοῦσι πλείστοι, ἰδὼν δὲ οἱ ὑπὸ πυρροῦ κατατρύχοντι ἐνασθῆα παραδέχομαι ἀνευδοκιάτως ὅτι ὕπληρε ναῖκος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικητά, διότι εἰσὶ ἐκεῖ ἐκείνη ἀρχαιοτάτη εἰκὼν τοῦ Ἁγίου τοῦτου, μετενεχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐκ Κεφᾶ συνοικισθέντων ὀλιγων Γότθων ἀμαξιατῶν, ἐκ τῶν πέραν τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ, κατ' ἀγνωστον ἐποχὴν, καὶ οἵτινες ἐσειάζοντο τὸν ἅγιον, ἄτε καὶ τοῦτον ἐκεῖθεν ὀρῶμενον, ἀλλᾶπαντα δὲ ἐπὶ Ἄθαναρχου, ἄρχοντος Γότθων, ἐν τοῖς 330, ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου.

Κατ' ἔτος τῆ 15 Σεπτεμβρίου, τελεῖται αὐτοῦ πανήγυρις, εἰς ἣν συνέρχονται πολλοί, ἰδὼν ἐκ τῶν πέρι μεσογειῶν χωρίων, καὶ τότε γίνεται λιτανεία τῆς εἰκόνος, ἢ τις κατ' ἄπαν τὸ ἔτος φυλάσσεται μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ ἐν τῷ παρὰ τὴν θάλασσαν οἰκίκο τοῦ ἱεροδοκουῦ.

Ἐντὸς τῆς συνοικίας Κεφελίκοῖ καὶ εἰς ἀπόστασιν πεντάκοντα βημάτων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, πρὸς τριακονταετίας, ἀνασκαπτομένου ἀσκόπως τοῖχων τινῶν, εὑρέθη ἐντὸς πηλίνου σωλίνου μικρὰ εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ ὑπ' αὐτῆν σταγόνες πηγαίου ὕδατος, ὅπου ἐθήρετο ὡς ἁγιασμα τοῦ ἐκ Θεολογικῆς μεγαλομάρτυρος. Καὶ ἢ μὲν εἰκὼν παρεβλήθη ὑπὸ τῆς οἰκογενείας, εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ ἀνασκαφεὶς χώρος, τὸ δὲ ἐκ ταύτης μετῶν κενὸν μετὰ τοῦ ἀναδρόνοντος, δίκην δακρῶν, ὕδατος κατεχάσθη ἐκτοτε, οὐδ' ἐγένετο τοῦ λοιποῦ περὶ αὐτοῦ λόγος.

Ἐπιθέτω ὅτι ἡ εἰκὼν ἐκεῖνη ἐτέθη ὑπὸ τινος ἀμπελοφύλακος κατασκηνούντος ἐκεῖ, καθόσον ἄπαντα ἐκεῖνη ἢ γιγνη χωρὶς ἀπέτελε σαῖραν ἀμπελών, ἐξ ὧν οἱ ὀλίγοι ἐκεῖ Βούλγαροι κάτοικοι ἐκαρποῦντο ὄφραις σταφυλάς μέχρι πρὸς ἐξικονταετίας ἡμῶν, καθὰ ἐξ ἀκοῆς ἔχω.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΕΜΗΣ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ.

Ἰδὼν νέαν ὀψάνευσιν πνευματικῆν ὑπὲρ τὴν ἑλληνικὴν νεότης: πάλιν πᾶν δικαίως ὀρῶναι τὸ ἔθνη τὸν Πανεπιστήμιον τὴν ἀπώλειαν ἐνὸς τῶν διαπρεπεστάτων καθηγητῶν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς, τοῦ Θεοδωροῦ Ἀφεντούλη.

Ὁ Θεόδωρος Ἀφεντούλης, γεννηθεὶς ἐν Ζαγορῇ τῆ 13 Ἀυγούστου 1824, ἐσπούδαζε τὴν ἰατρικὴν ἐν Μοναχῷ, Ἠιέννῃ καὶ Παρισίους, ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς ἐν Μοναχῷ ἰατρικῆς σχολῆς τῆ 1846. Κατεβῶν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ὑψηλῆς τῆ 1848, τῆ δὲ 1852 διαωρίσθη καθηγητῆς τῆς Γενικῆς καὶ Παθολογικῆς ἀνατομίας.

Τῆ 1857 ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διδασκαλία τῆς Φαρμακολογίας, ἢν μέχρι ἐσχάτων μετὰ παραδειγματικῆς ζήλου ἐδίδασκε. Πρὸ δέκα ὀ ἐτῶν διαωρίσθη καὶ προσωρινῶς καθηγητῆς τῆς φυτολογίας, ἢν τακτικῶς ἐδίδασκε, προσελκύνων πάντοτε ἀθρόους τοὺς φοιτητῆς εἰς τὰς παραδόσεις αὐτοῦ τὰς σοφίας.

Πρῦτανις τοῦ Πανεπιστημίου ἐξελέγη κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1887—88.

Ὁ ἀειμνήστος Θεόδωρος Ἀφεντούλης διακρίθη πάντοτε ἐπὶ βαθείαις γνώσεσι καὶ ἀσύτρεπῃ κρίσει. Ἀκάματος, εἰπερ τις καὶ ἄλλος, τῆς ἐπιστήμης θεργῶν, ἐξήθετο καὶ συγγράμματα πολλοῦ λόγου ἀξία, Γενικὴν καὶ Παθολογικὴν Ἄνατομίαν, τὴν Φαρμακολογίαν.

Ὁ μόνον ὄ ὡς ἰατρός διέπρεψεν, ἀλλὰ καὶ ὡς ποιητῆς καὶ λόγιος ἐκόουε καὶ φιλολογικὰ Πάρεργα εἰς τρεῖς τόμους.

Τοιοῦτος ἐν ἀτολεῖ σκιαγραφία ὁ ἀνὴρ, ὅστις πολλὰς παρέσχεν ὑπηρεσίας τῇ τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῷ ἔθνῳ, ὑπερ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ὀποῖου ἄλλοπαλλήλου αὐτοῦ καὶ ἡ οἰκογενεία αὐτοῦ συνεπίσυνγον εἰς-θροῦς.

Φιλολογῆς εἰς ἄκρον, μελίχιος, δικαίος καὶ πρὸ πάντων εὐλακρινῆς, ἡγαπᾶτο παρὰ πάντων τῶν γνωρισάντων αὐτόν, ἰδὼν δὲ τῶν μαθητῶν του, οἵτινες ἐγκαταλιπόντες τὰ βᾶθρα τοῦ Πανεπιστημίου ἀποκομίζουσιν ἐτι γλυκεῖαν ἀνάμνησιν τοῦ σεβαστοῦ αὐτῶν διδασκάλου, οὐ ἢ μνήμη ἀλλοστῶς.

Κ. Κ., ἰατρός.

ΤΟ ΒΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΪΟΥ.

Α'.

Ωχρή φοίβου αύγή μικρόν υποφώσκει και ή πρώτη ύποτρέμουσα άκτις, θίγουσα τήν επί του όρους χιόνι, εκτήκει κατ' όλιγον τήν άσπιλον αύτης επιφάνειαν. Εκεί, μακράν, εν τή πολίχη ήσ σιγή έτι πληροί τής άγνής, εύτεθείς χείρες τήν πύλην του ναού άνοίγουσι και έν τφ πυροσπλάγγνφ θυμιατηρίω άφαιδώς ρίπτουσι τόν κηρόν λίθον, ού τό λευκόφαιον νέφος, των έωθινών τής εύτεθείας εύχών άγνός συνουδός, άνέροεται βραδυ πρός τόν Πλάστην διά μέσου ήρέμου και καθαρής άτμοσφαιρας μή ταρχυθείσθι έτι υπό του άκαθάρτου Θουρόβου, έν προ-καλει καθ' έχάστην ή βέβηλας των άφωπνουμένων άστρων πρός τόν ύλικόν βίον σπουδή. Σιγή, σιγή! τόν ουδόν του ναού υπερχαίνει ή άσπιλος τής άγνείας έρέρι, ή λευκή ώς ή επί του έναντι όρους χιόνι σιγή, σιγή! εισέρχεται ή μαργαριτίνη Παρθένος, ή ό Πλάστης θνωθεν εύνουν έπιορρίπτει τό φωσφόρον βλέμμα και αι λευκαί αύτης παραίσι έλαφρώς υπό τόν σπινθηρό του ροδίζοντα ώς ή χιόνι εκείνη υπό τήν πρώτην του ήλιου πυράν.

Γουμπεται! έν οι τής χείρας προσεύχεται, ή θεία αύτης μαρφή εύλαδώς προσκλίνουσα φαίνεται ώς άθρόν άγνείας άνθος εξαίφνης υπό τή φως του λυκαυγους και τό θάλπος των άργυρών λύχνων βλαστησαν έν τφ άγιώ ναφ, πρός ό οι μαρμαράχρσοι εκείνου τοίχοι μυστικώς σελαγίζόμενοι άπευθύνουσι αιφνιδίας αίγλης μειδίσιμα . . .

Σιγή! ή ψήφουρος τής έωθινής αύτης εύχής ώς ό φλοισθος του πάρω κελαρύζοντος Ιορδάνου ήχει!

Χαίρε, ή Πλάστα, ψυχή δειλιώσα παρθένου Σοι φάλλει! Σύ, όστις χύσας τό φως εις τήν στέγην του θεού αιθέρας, πῶς άν του πέμπεις άκτίνα με έν ήχηρόν πρόσταγμα Σου! άλλην εις άνθος ώχρόν τήν σφριγώσαν ζωήν να τφ χύση, άλλην εις πόντιον κύμα χροιάν του φωτός να τφ δώση, άλλην εις κλάκην νεκρού τής ζωής να τφ χύση έλπίδα, άλλην εις όμι' άσθενής να ζηράνη τή ρίον του δάκρυ και άκαλφεύουσα! αύτού ως άτμίν έμπροσθέν Σου να φέρη! Χαίρε ή Πλάστα! έν σου άθώω Σί φθάνει τό δάκρυ εξαγιωθίν και με τάχος άκτίνας πετών εις τά ύψη, και τής ψυχής μου αύτη ή παλιώδης εύχή να Σε φτάση εύγνωμοσύνης άτμός, επί πάλλουσαν πέτρουγ' άνέμιον! Ω Πάτερ, Σύ εις νεφρός και καρδιάς βυθίζων τό βλέμμα! σπεύδω με πάθον πρός Σε έτι τρόμος τά ένδον μου έχει! έτ' εις του ύπνου τούς κόλπους, αύτην τήν παράδοξον νύκτα όνειρον είδον χροσού χαράν, τρῖμον συνάγα έμπνέον' είδον τήν βάτον τήν άφλεκτον και φλογμένην συγχερόνως' ήτου ή φλόγ της λαμπρά και θερμή! άστρακή ουρανια και οι σπινθηρες έπέτων ως κίδαζ' άγνων άδακμάντων. Κ' έκραζα μόνη: «ό, πώς οι γλωσφοφυλλει κλαδοί της βάτου, πεπυρωμένοι σφοδρώς, ούδέ καιόνται ούτ' έκοντούνται; ποία άντίθεσι! ή! ή πώς τό πυρ φέρ' ή όρόσος των φύλλων;»

Τότε . . . ή, ποία στιγμή έρα! ή μνήμη μου τρέμει αναπολοδσα αϊτήν . . . είδον άγγελον ένα εμπρός μου; έλαμπεν όπως ή φλόγ και με ξσηματος τίνους μοι ειπε: «Θαύμα του Πλάστου οικετ' όπου πυρ φέρ' ή όρόσος του φύλλου Θαύμα του Πλάστου θα πέση κ' εκεί όπου μέλλει να φέρη θεόν μητρότητα πυρ τής άγνής παρθένιας ή όρόσος! Ω Πλάστα, Πλάστα! πρός τί τήν ψυχήν μου πληραϊτήν άδωάν άγνωστος πόθος και θεία χαρά και άόριστος μείση; ή, με τρουάζει τό άναρ, τό ξίνον αύτο άισθημά μου και όνειρώτω μυστηρίον τι εις βραχύ άνατέλλον! Πλήν, οιαδήποτε, Πλάστα, κεί ή ή άγια βουλή Σου, ειτε τό άναρ μου ήτο προκίσθημα, ειτε άπάτη, ή, Σ' εκτεύω! εις γην τής άνάσσει κακία και πόνος; λυε με πάμφωτον βλέμμα τά άλυτα σόση εκείνων! Πάτερ! συνήνεγκα χυδς όφραίν τήν μητέρα του κλαέον και παρεκει είδον άλλην τό τέκνον θρηνοδσαν μητέρα! έκλυσα! απήλθον . . . μητέρα και τέκνον ήματέρου να δώσω . . . και είδον, φει! παρεκει . . . φρικη, φρικη! τό χείλος μου τρέμει και ή καρδιά μου πάλλει . . . υϊδόν τόν πατέρα νεκρούτα! Τάλας ήγνώσι τί πρήττει . . . μοι έκλεισε! ή φοίχη τό όμμα! άλλως. θα έδωκον τω; μωρίακ σκηγός έγγληματών . . . «Ω, Σ' εκτεύω, Θεε! ευσπλαγγήσοι τήν γην τήν άλλαν παρηγορίας άκτίνα εις κλαίουσιν ρίψον μητέρα και εις θρηνοδσαν όφραίν και σπινθηρα φωτός μετανοίας και θεσφόρου άγάπης εις τόν δυστυχή πατροκτόνο!

Εσίγησε! του ξσηματος έσδέσθησαν οι τελευταίοι φθόγγοι ώς φθίνουσα λύρας απήχησις! και έτι τό μυρίνον τής άγνείας άνθος, τό έμψυχον άνθος, κλίνει τήν ώραϊαν κεφαλήν υπό μυστηριώδη ένθουσιασμοφ τής εύτεθείας έπήρειαν' τό βλέμμα αύτης καταλάμπει έτι ή άνάκλασις του φαινοφ όνειρου και τής ένδον αύτης φλογούσης έρας τής άγάπης πυράς.

Αλλ' αίφνης . . . ή υπερφύνη μυστηρίου στιγμή! ή! παραδεισιον έγγρηόσσεως άναρ! μύρον ιερών, μύρον άγνωστον, τό δάμα του Θεοφ πληροί και λάμψης άπλετος θαμβοί τό όμμα τής Παρθένου! Ο Ιαβρηλή, αύτης έπιστάς και τός θείας πέτρουγας σείων, τό περι αύτόν χεύμενον αιθέριον νέφος κινετ, και Ιλαρώς αύτη προσμειδίζ . . . πλην πάθον τό μύρον εκχειται; ιδέ, έν τή χειρι κραται τό ουρανένον δραπέν πρωτοφρανης ήδη επί γής άνθος, τό κρίνον τό χιονοπέταλον και δι' αύτου τήν κεφαλήν τής Κόρης έπιστέφει. Ω παραδεισιον κρίνον, άχειροπλοκον τής Παρθένου στέμμα, εύάγγελον άνθος δι' ου' ό ουρανός έλπιδας ρήμα τή γή έλάλησεν! Ω κρίνον, ταλεία λευκότης, άσπιλος ως ή τελεία Αρετή ή άνάσσουσα έν τφ Ούρανφ, τή θεία πατρίδι σου! Ω, εύλογητόν έσο, σύ τό γλυκύ τής χάριτος σύμβολον, και ή υπερτάτη τής Ευάγγελικς ήμέρας έτε κατ' πρώτον επί γής έφάνης!

Και ή άγγελος δι' ήδέων μουσικής φθόγγων λαλει πρός τήν κρινόσταπττον Παρθένον!

Χαίρε, Μαρία! Θεοφ θέλει δνάμεις σ' επισκιάσει! Πνεύμα Θεοφ επί σε καταστάν ενοικει άσφατως! Θεύμα του Πλάστου οικετ' . . . «α: πυρ φέρ' ή όρόσος του φύλλου, θαύμα τοι Πλάστου θα πέση κ' εκεί όπου μέλλει να φέρη θεόν μητρότητα πυρ τής άγνής παρθένιας ή όρόσος! Αότος Θεοφ υϊδν έν Σοι δι' Αύτου ένσαρκούται, Μαρία, ή του παντός Βασιλείς, ή Ζωή ή άναρχως βιωσα, ή του άναντον μέλλει δυστήνων βροτών να νεκρώτη! και, ξίνον θαύμα τής γής, τουρανοφ τελεσιότητα πνεύ, θέλουσιν έδνη σ' υμνεϊ πρώτην, μόνην Παρθένον μητέρα!

Πλήν σθένονται άστραπηρόν ή αιθερία αίγλη μετ' τής του ξσηματος ήχαφς ήτις ένχυλος έτι λαλει έν τής ώσι τής Μωρίας γουαλινοφς, κυπτούσης έν έν-θέφ ταπεινώσει. «Ω, ποιοι άγνωστοι έν τή θειότητι αύτων στόνοι χαρής και τρόμου εύτεβοφς, εύγνωμοσύνης, άγάπης, λατρείας, έντός της κυλινοδούνται έν ή στιγμή τό χείλος αύτης, έλαφρώς ώχρϊών, ψελλιζει: «Γένιοτό μοι ώς θέλεις, Θεέ! . . .»

Ο άγγελος άπέπτη τό κρίνον άναλαδών! άλλά τήν πρός ουρανόν άπέραντον πορειαν τραπέει, ρίπτει τυχατον βλέμμα επί τινος όρους, του ευθέδνδρου όρους των Έλαιών! όπισσον σοβρακ και ειςβλητικώς ώ-ραία ή ύψις αύτου έν τφ άρχαιμένω έαρι! τά δένδρα ύφουσι τήν ζοφεράν αύτων πυκνύοισμον κεφαλήν τόν ουρανόν άτενίζοντα! σιγή έπ' αύτου βασιλεύει! ή κρινοφρός Ιαβρηλή, οιονει κεκμηκώς πως, άκαρικώς έπ' αύτου καταλήν, τής στυλοφύσας πέτρουγας διπλοί και καθίζει παρα ρίζαν έλαίας! ή δε μικρά μελάμπερος χελιδών ή υπό τούς κλάδους τήν κακία αύτης πηγνούουσα, θορυβηθεϊσα εις τόν θροόν, παύεται του φαιδρού αύτης τερτίσιματος! και έν τφ χρόνφ ή πυρέεις ήλιος άνίσχων έπιορρίπτει μέγρον φωτός αλάζαν επί του χουστονεφοφς όρίζοντος, ή φυσις αιγηλή ύλη και τεθυμημένη θεωρει τόν φεγγα-όβλον άγγελον τόν δίκην έπουρανού αύγής τό όρος καταλάμποντα!

Πηγρόθη ούτος! άλλά πριν ή άναπτή, επί του όρους των Έλαιών γαλήνην άποπνέοντος, κύπτει και παρα σκιάσσαν αύτόν έλαϊαν έμψυτεύει τό μειδιών αύτου κρίνον, όρατήν τής μελλούσης γαλήνης ύπόσχεσιν, δικαιοσθητόμενον τεκμήριον τής επί γής εύαγγέλου αύτου διαδόσεως.

Β'.

Τό ουρανόπεμπτον έαρ, άσταθώς επί γής κατ' τάς πρώτας αύτου ήμέρας βαδισαν, ιδρωσαν ήδη όριστικώς τήν άνθόπλεκτον σκηνην επί θαλλούσας δειρά-δος βουναν. Απο τής υπερφουφς ήμέρας του Ευάγγελισμοφ οκτώ και τριάκοντα έπέτειλεν ήδη ή φοίθος αύγής, ή δε τελευταία έστιν ή κατ' έξοχήν εκπροσωπούσα τό γλυκύ έαρ, τήν ήβην του ένιαυτοφ. Μυριοπληθή τής φύσεως τά κάλλη δι' ιδίων εκαστον θελγήτρων εύθαμβούσιν άλληλα! θαμβοί τό φως τόν πόντον τόν γλαυκόν, εστως πέλλεταιι πρό αύτου και ρύχον θαυμασμοφ εκπέμπει! θαμβοί ή βρούσις άργυ-

ρώδης και κατηγής τήν ευμήκη έλάτην ής μιμουρει έπίσης θαυμάζον τό φύλλωμα! και ή καλλίχρους ροδή, τό χάσμα των λεμιώνων, υπερφώνως όρθουμένη, θαμβοί τά ταπεινά άνθόλλια ως άλληθής αυτών άνασσα. Αλλ' έτερον άνθος, άνθος λευκόν ως τά υπερθεν άργυρούμενα νέφη, εύγραμμον ως μαργαριτίνη κύλιξ έξ της κινεταται τοις θνητοις ή όρόσος τής έλπιδος, πλήρεις άσυνήθους σφαιρίους τοφς φυλλάζοντας κλω-νας έφαπλοί επί τής ήρέμου κορυφής των Έλαιών, είναι τό κρίνον, τό κρίνον του άγγέλου, ή μυροείς άραβων του ουρανοφ. Έμφυτευθén εκεί, μικρόν έτι, υπό τής χείρας εκείνου, έλαμψε καθ' όσον έθαλπειν ή χρυση του ήλιου αύγή! άλλ' έτε τής υποψύχρου έσπέ-ρας ή ώχρά γαλήνη έχύθη και εις τά ύψη άνεφέγησαν οι μυροί εύφραγγεις όφθαλμοί δι' ον νύκτωρ ή αιθήρ κατοπτει τήν γήν, τό λευκόν άνθος συνέσειλε τά πέταλα και εκλείσθη, έν τή καρδίξ έγκρύπτον τό μύρον ως ή άγνή και αιδήμων ψυχή εις τά βέθη αυ-τής περικλειει τά μυροβολούοντα αύτην αισθηματα. Και άπεκοιμήθη ήρέμα επί του στελέχους αύτου τό άνθος τής έλπιδος άνανμένον τήν εύλογητήν εκείνην ήμέραν του έαρος, τήν έπίσημον των άνθών έορτήν, έν τά ουράνια αυτου κάλλη αίφνης παρ' αύτοις έμ-φανιση!

Η παρα τό κρίνον ύψικάρηνος έλαία προσκόπτει έν εκαστάσει σεβασμοφ πρό τής ιδεώδους αυτου άγνώ-τητος και προσκνυει δειλώς δια τής άκρας των φύλ-λων! εκείνο δε συν τφ άνέμφφ τήν κεφαλήν άνυψούν, προσπαθει ίνα ψιθυρίση αϊτη μυστικόν τι . . . . α' Έλαία, άκριβώς υπό σε, έν αυτώ τούτω τφ τόπω, γουμπετής μετ' οκτώ και τριάκοντα ένιαυτούς όπ' άνόμων χειρών συλληφθήσεται ή ήδη σακουόμενος Σωτήρ, έν πρό οκτώ και τριάκοντα ήμερών έγώ εύη-γέλισα! . . .» και ή έλαία βιαίως άποσύρεται θο-ρυβομένη υπό του παραδόξου ακούσματος!

Ω, χείρε, κοίνον γλυκύς τής ειρήνης άραβών επί του μυστηριώδους όρους συναδελφωθεις μετ' τής έλαίας δι' ής ή ανθρωπότης άπο των άπωτάτων αιώνων τήν ειρήνην έσυμβολοποίησε! χείρε και σύ, γλυκεϊα ήμέρα, προσφιλης του έαρος έορτή, έν ή τό πρώτον έβλαστον επί γής τό άγγελοφύτευτον κρί-νον, τό όρατόν και ποθεινό τής σωτηρίας αυτης άγγελημα.

Πρωτομαγιά! ημερα γλυκεϊα του τουρανοφ ή χείρι σκορπ' ές τήν γή χαμόγελο, 'ς τήν θάλασσα γαλήνη! ποφ τό λουλούδι τής ροδής, τής δάφνης τό κλωνάρι τήν ζηλημένη έδαδ' εις τόν αέρα χύνει.

Πρωτομαγιά, τή χείρι σου τό μωρομωρισμένο τό χύνουν σιγαρούσοντας λευκά φτερά οι άγγέλοι! κάθε όροσά σου δάκρυ του από χαρά σταγμαίνο, κάθε άχτιδά γέλοιο τοις, κάθε μωριξ σου μέλι.

Εκεί σε πρώτινο βουη λαλόντας τήν φλογέρα. ή βουκοπόδα ή γλυκεϊα τάρνητ της καμαρόνει! και μετ' άθώα άν κι' αυτη, χιονότη περιστέρα ταιμπ' κλωνάρι τής κυριξς και τήνε στεφανόνει,

Και από πάνω ακούοντας 'π' έκείνα 'εν' άγγελουδι
λαλιά άγάπης με γλυκό μουρμουρίσμα τής κρύνει :
«για πάντα φάρμα κοπελιά, 'ς τήν κόμη το λουλουδι,
για πάντα 'χε τήν χαρά μέσ' 'ς τήν καρδιά ανθισμένη !»

Πρωτομαγιά! τ' όνειρο ποδ κρυφοβλέπ' ή φύτι
κατ' άπ' τήν σκέπη τοδ χιονισθ' σ'έν είναι κοιμισμένη
είναι γλυκειά ή ύψι του. . . και κάπου πριν 'ξυπνήση
με μαρσιου ήλιο 'ξαρνικα χαμογελα κλαυμένη.

Πρωτομαγιά, ού όνειρο τής φύσις μαγεμένο
ποδ ή άγάπη τοδ Θεοδ άληθεα 'χει κάμει :
«όλο χαρά σε κηλαϊδεϊ άηδου ζηλευένο
κι' αντιλαλεϊ με φιλιφισμα τδ άργυρο ποταμι.

Γιατί, γιατί, καθως αυτό τδ όνειροδ σου, φάσι,
δποδ τόν κρύν ύπνο σου φωτίζει και μαγεύει,
ή πρώτη λάμψη τοδ ήλιοδ τόν ύπνον μας σ'έν λύση,
και τδ δικό μας τόνειρο ποτέ δέν αληθεύει ; . . .

Μά ακου'! . . . πριν τά λόγια μου από τδ στόμα βγούνε,
άκούω έναν άγγελο νά μου λαλήσ' τδ παλιό :
«σ'έν πεταλούδικι τά όνειρα θά βλέπης νά πετούνε
μέσ' 'ς τ'άνθη 'ς τόν άτέλειωτο τοδ Παραδείσου Μάϊ. . .

«Έχουνε όύλα φτερά τ'άδω όνειρά σου.
τά ακιάξ' ή σπύα τής άγής, πετόνε 'ς τόν αίθ'ρα'
'έχε όσο ζής τοδ ούρανοδ καθρέφτη τήν καρδιά σου,
χαμογελώντας φάλαγε 'κει νά τά 'δής μετ'ά μέρα !»

Γλυκό τής φύσις όνειρο κ' ενθύμησι άκούα . . .
γιατί, φουσώντας δυνατά πρωτομαγιάς άγέρι,
πλάσιμένος άπ' άφράλευκο νερό και χρυσό χύμα,
'ς τόν Κ'τ'πο έπειτ' ό 'Αδάμ άπ' τοι Θεοδ τδ χέρι. . .

Είθε ποτέ τά κρίνα σου, ποτέ νά μ'ην 'πεθαίνουν,
πρωτομαγιά, ενθύμησι ανθιστεφανωμένη,
δρουα κι' άέρι από 'ψηλά άγγέλοι νά μες ραίνουσι
κι' αυτή ή γή για πάντα Παραδείσου νά γένη !

ΚΟΡΗΝΑΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΤΟΥ.

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΠΑΜΟΣ.*

Τοιαύτη υπήρξεν ή εύχή τής μητρός αυτής. 'Αλλά
πώς ήτο δυνατόν νά είναι καλή ή νύξ έκείνη κατά
τήν όποιαν ή Σωσάννη όφειλε νά γράψη εις τόν Κ'κ-
μιλλον; 'Π έπιστολή έκείνη άπετέλει μίαν τών θλι-
βερωτέρων προαπασχολήσεων αυτής καθ' όλην τήν
ήμέραν' έπρεπε νά γράψη ή νά μή τήν
γράψη; 'Επί τέλους άπεράσισε νά τω γράψη, αλλά
χωρίς νά γνωρίζη τί θά έγραφε.

'Επί πολύ έμεινε καθημένη πρό τής τραπεζής, τήν
κεφαλήν κρατούσα διά τών χειρών, τύσον άκίνητος
ώστε έν μή υπήρχε τδ ακανόνιστον τής άναπνοής

*) 'Ιδε αριθ. 26, σελ. 509-511.

αυτής, έν μή ήν μόνη και έν τω μέσω σιγής τάφου
θά ένόμιζέ τις ότι έκοιμήτο' όταν επί τέλους κατε-
βίθασε τās χείρας, οι όφθαλμοί αυτής είχον λάμψην
ψυχράν, επί δέ τών ήμιανούτων αυτής χεϊλών έ-
πήλθει μειδίσμα υπεράφανον. Πολλάκις έβόησε τήν
γραφίδα εις τδ μελανοδοχείον, χωρίς όμως ν' άπορ-
σίση ν' άρχίση τήν έπιστολήν, επαναπίπτουσα αύθις
εις τήν άφρασίαν ένψ ή μελάνη έξηραίνετο επί τής
γραφίδος.

'Επί τέλους έταπεινώσε τούς ώμους, έκλινε τόν
τράχηλον και μετά θυμού, όστις έκίνει τήν χείρα
αυτής επί τοδ χάρτου ώς άστραπήν, έγραψε τά εξής:

«Δέν ήξυρες ότι θά μ' εφόνευες. Σ'ού μόνος θά τδ
μάθης. Σοι κάμω τήν τιμήν εμπιστευομένη σοι τδ
πρόγμα. Λύριον τήν πρωίαν ή τήν έσπέραν, καθ' ήν
ώραν θά δυνηθώ νά διαφύγω, έν πάση όρώς περιπτώ-
σει πριν ή λάθης τήν έπιστολήν αυτήν, θά ριθώ έν
τοδ ύψους τών βράχων τής Φλαμμαμβίλλης εις τήν
θάλασσαν. 'Τό μέρος είναι κατάλληλον. 'Τό έξήτασα,
και είναι άσφαλίστατον πρός έκτέλεσιν τοδ σχεδίου
μου. Παράδοξον τέλος. Δέν έχει ούτω; Σοι λέγω δ-
μως άνευ πικρίας ότι είναι τδ καλλίτερον δι' έμέ.

«Δέν εσκέφθης τδ τοιούτον. Μή σοι φαίνεται όμως
παράδοξον άφού ούτε εις έμέ φαίνεται τοιοούτον.

«'Πρέπει οι γονείς μου νά νομίσουν ότι πρόκειται
περι δυστυχήματος. 'Η καρδιά μου αίμάσει επί τή
πικρά θλίψει, ήν θά αισθανθώσι δέν επιθυμώ νά τήν
καταστήσω πικροτέρην άκόμη. Μή κάμης μεγάλης
σκηνας, ούτε άπειπίξου άναγινώσκων τήν έπιστολήν
μου αυτήν. Μή άνατείνης τās χείρας εις τούς ούρα-
νούς, μηδέ έκφέρης άνακρουήσεις. Αι δραματικά επι-
δειξεις δέν έχρησίμεισαν άλλ' ή μόνον εις τδ νά χάν-
νηται καιρός και δέν πρέπει νά χάνης σύ, διότι έγώ
βιζόμυκι. Θά έπιβής λοιπόν τής άμαξοστοιχίας, ή
όποια θά σε φέρη εις τήν Διελέτ τδ ταχύτερον. Σοι
γράφα μόνον και μόνον διά νά σοι ζητήσω αυτήν τήν
χάριν. Θά εύρης βεβαίως εύλογον άφορμήν διά νά εξη-
γήσης τήν έλευσίμ σου, ως π. χ. αίτησιν περι γάμου.

«'Έχω και θά έχω τήν ανάγκην σου. Θέλω, άμα
ώς με εύρου νά με θάψουν έδω, έν τω νεκροταφείω
τής Φλαμμαμβίλλης, εις άπόστασιν βημάτων τινών
έν τής οικίας έν ή θά κατοικήσουν οι γονείς μου. Πι-
θανόν νά θελήσουν νά με μεταφέρουν εις Παρισίους
διά νά με θάψουν πλησίον τών προγόνων μου. 'Εγώ
δμως δέν θέλω, δέν επιθυμώ τούς Παρισίους, ούτε δι'
έμέ ούτε δι' έκείνους. 'Εάν με θάψουν έδω, θά θελή-
σουν νά μείνουν πάντοτε έδω πλησίον μου, είμαι δέ
βεβαία ότι τά όλίγα έτη, τά όποια έχου άκόμη νά
ζήσουν θά είναι δι' αυτούς, έδω όντας, ήττον δυστυχή
ή έν Παρισίους.

«'Όταν κάμτε λόγον περί τούτου δέν θά δυσκο-
λευθώτε νά τούς καταπέσετε. Οι δυστυχείς θά γίνου
τρελλοί έκ Ολίφως και έπομένως θά ακολουθήσουν
τήν ώθησιν τής όποιαν θά δώση τις αυτοίς. 'Η-
πειτα έχετε τδ δικαίωμα νά ύμιλήσετε έλευθέρως,
είπειδή είσθε μηνηστέρ μου. Δυστυχή πλάσματα τά

όποια άγαπή! Γίνουμι άλλη έξ άλλου άναμνησκο-
μένη τδ κακόν τδ όποιον θά τοίς προξενήσω και τούτο
άποτελει τήν σκληράν τιμωρίαν μου.

«Βλέπεις ότι ύμιλώ πάλιν περί μιζς ιδιοτροπίας,
άλλ' είναι ή τελευταία, μεγίστην δ' άποδίδω σπου-
δαιότητα εις τήν πραγματοποίησιν αυτής. 'Αφού
θά είσαι έκ τοδ βίου ήλπισα τών όποιων ούδέν έπραγμα-
τώσασιν, είναι δικαίον νομίζω, δέν έχει ούτω; νά
λάβω τήν μικράν εύχαριστήσιν νά ίκανοποιηθώ μετ'ά
θνήσκων. Τήν ίκανοποίησιν έκείνην θά τήν όφείλω
εις σε !

«'Αλέγουσιν ότι είναι κακόν ν' άποθάνη τις άνευ
αλίψεως περί συγγωρήσεως πρός έκείνους, οι όποιοι
μ'ς έκαμον κακόν. Μή νομίζης ότι άποθνήσκουσα
διατηρώ αίσθημα μνησικακίας κατά σου. 'Όταν τις
ώρσικηται εις τās τελευταίας αύτου στιγμάς άπο-
θνήσκει γενναίωφρον. Είμαι παρωργισμένη μόνον κατ'
εμαυτής, άλλα δέν συγχαρώ έκμαυτήν.

«'Υγειαινε».

W.

'Ανέγνω αύθις τήν έπιστολήν αυτής μετ'ά μειδία-
ματος εις τά χείλη, περιφρονήσεως πρός τά γένηα
ώς ότε έσχεδιάζεν αύτήν κατά νοϋν, άλλα τή φορά
τάπη μάλλον καταφανούς. 'Ο όφθαλμός αύτης ήν ά-
παθής, ψυχρός και τά χείλη τεταμένα ώσει έξωγοϋ-
νει αυτά συγκινήσεις υπεράφανές.

«'Ητο εύχαριστημένη έξ έαυτής. Ολα θά έγίνετο
γονή έν ή τύχη ήν μάλλον επεικής πρός αυτόν !

Και έμεινε άκίνητος έχουσα τήν έπιστολήν πρό
αυτής άναπτυγμένην, μειδιώσα ως πριν τήν γράψη.
Τούλάχιστον δέν ήτο ούτε άδύνατος ούτε δειλή.

Πήρθητο ή ώρα. Τέλος ή κόπωση έκκαμψε τόν
αίχένα αύτης και έστήριξε τήν κεφαλήν επί τών
σταυρωειδώς επί τής άνοικτής έπιστολής τεθειμένων
βραχιόνων αυτής.

'Όταν άφυπνίσθη τά παράθυρα αυτης είχον άρχί-
σει νά λευκαίνονται. 'Ηγέρθη τότε έντρομος.

'Επανήλθεν εις τήν μνήμην αυτης ή άνάμνησις τής
έπιστολής, ήν έγραψεν. 'Ητο ή τελευταία δι' αυτήν
αυγή, έχαιρέτα τήν τελευταίαν αυτης ήμέραν. Ριγού-
σα έκ φόβους και συγκινήσεως, έκαιε χειρονομίαν
πικράς άπειπίστιας και έξαιφνης άπέκρυψε τδ πρόσω-
πον αυτης διά τών δύο χειρών, μη θέλουσα νά ιδή τδ
τρομερόν φάσμα σπερ άνωρθούτο πρό αυτης.

'Ο ένδοικασμός όμως ούτος μόνον επί δευτερόλεπτον
παρετάθη, αι χείρες αυτης επανέπεσον αύθις, οι τε-
θλωμένοι μεγάλοι αυτης όφθαλμοί άνεκτήσαντο βαθ-
μύδην τήν σταθερότητα και τδ σπινθηροβόλον τοδ
βλέμματος ως κατά τήν νύκτα και ήσυχως έθεσε τήν
έπιστολήν έντός φακέλου, έν έσφράγισεν.

Οι πάντες έκοιμώντο έτι έν τή οικία, έπλησίασε
λοιπόν πρός τδ παράθυρον και άνασύρασα τδ παραπέ-
τασμα παρετήρησεν έξω. 'Ο λιμήν ήν έρημος, κενά-
λυμένος υπό τών άτμών λεπτοστάτης βροχής.

«'Βοτη έκεί επί τινας στιγμάς, άς δέν ήρθησε

και μόλις έκ τής νάρκης άπέσπασεν αύτήν ό κρύτος
τών έν τω οίκω έγερθέντων τοδ ύπνου. 'Ηδη ήδύνατο
νά έξέλθη όπως ρίψη τήν έπιστολήν εις τδ ταχυδρο-
μειον. 'Ηρριψεν επί τών ώμων επανωφόριον, έκρυψε
τήν άτακτον κόμην υπό άρομόδιον κάλυμμα και έξήλ-
θε τοδ δωματίου άψοφητέ. 'Τδ ταχυδρομικόν κιβώ-
τιον εύρίσκετο έν άποστάσει πενήτηκοντάδος μέτρων
έκ τοδ ξενοδοχείου. Διέτραξε τήν μικράν έκείνην ά-
πόστασιν ταχέως, άλλα έτε έπλησίασεν εις τδ κιβώ-
τιον έστη. Μόλις όμως επί δευτερόλεπτον παρετάθη
ό ένδοικασμός έκείνος. 'Εθηκε τήν έπιστολήν και ό
έλαφρός ήχος, έν παρήγαγεν αύτη όλισθαίνουσα, ήν
ώσει κτύπος μαχαίρας έν τή καρδιά αυτης.

'Τετέλειται. Είχε καταδικάσει έαυτήν διά τής
πράξεως ταύτης, πρό τής έσπέρας έπρεπε νά είναι
άποθαμένη.

'Όπωςδήποτε έγένετο άνδρεία.
'Επανήλθε βραδέως εις τδ ξενοδοχείον και είσήλ-
θεν εις τόν θάλαμον αυτης άψοφητέ ως είχεν έξέλθει.

'Τι έπρεπε νυν νά πράξη όπως χρησιμοποιήση τόν
όλίγον άπομείνοντα αυτόν καιρόν ;

'Ηχοήληθη περί τήν κόμμωσιν αυτης και ενεδύθη
μετ'ά κομφοσπρεπείας. 'Η εργασία αυτη άνησχόλησεν
αυτήν υπέρ τήν ώρα. 'Επεθύμηι νά μη έχη τήν κόμην
έν άταξίει όταν θά τήν επανεύρισκον, έφ' ή έπλεξε
σφιγντά τās μακράς πλεξίδας αυτης, λέγουσα καθ'
έαυτήν ότι νυν μόνον ή μήτηρ αυτης θά ήδύνατο νά
τās κτενίση.

'Εγίνωσκε καλώς ότι τοιαύτα σκεπτομένη έξεθη-
λύνετο, ότι άφ'ήρι έαυτήν θάρρος, ήσθάνετο όμως άφ'
έτέρου ότι κατεκυρίευν αύτήν μελαγχολία, ή όποια
έφαίνετο αυτη γλυκειά, διότι ούτως έπλησίαζε πρός
τήν μητέρα αυτης και διότι προέβλεπε τās περιποι-
σεις αυτης όταν ώραιάς έκ τής και τολμηράς Σω-
σάννης δέν θ' άπέμεινε πλέον ή δυστυχής σώμα άπε-
σκληρυσμένος και κενόν ζωής.

('Ακολουθεί)

(Μετάρρασις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

'Ελληνικός Φιλολογικός Σύλλογος.
'Αρχαιθεσία.

Προεδρεύοντος τοδ προέδρου κ. 'Αναστασίου Χρη-
στίδου και παρόντων έξ και πενήκοντα μελών, έγέ-
νοντο τή παρελθούσα κυριακή, 25 άπριλίου, αι άρ-
χαίρεσιαι, ήτοι ή έκλογή τών νέων κοσμητόρων, τών
μελών έκάστης επιτροπής και τών επιμελητών. Κατά
τήν έκλογήν τοδ προέδρου έγέγοντο τρεις επανα-
ληπτικά ψηφοφορία' κατά τήν πρώτην έκ τών δύο
υποψηφίων, τών κ.κ. Κ. Καλλιλάδου και Α. Μαλι-
βου, ό μόν πρώτος έλαβε ψήφους είκοσιεπτά, ό δ

δευτερος εικοσιοκτώ. Τίς άπολύτου πλειοψηφίας επί πεντήκοντα εξ ούσης εικοσι και έννέα, επανελέθη ή ψηφοφορία, καθ' ήν επήλθεν ίσοψηφία, εκατέρου των υποψηφίων λαδόντος άνά εικοσιεπτά ψήφους, εύθειαιδών και δύο ψήφων υπέρ του τέως πρόεδρου κ. Αγ. Χριστίδου· επαναλαμβάνεται επομένως ή ψηφοφορία μεταξύ των πλειοψηφούντων υποψηφίων, οίτινες και άπέχουσι τίς ψηφοφορίας. Μετά την διαλογήν των ψήφων αναδεικνύεται πρόεδρος ο κ. Δημήτριος Μαλιιάδης, τέως αντιπρόεδρος, διά ψήφων είκοσι και όκτώ κατά είκοσι και τεσσάρων, ως έλαβον ο κ. Κ. Καλλιιάδης.

Τό άποτέλεσμα τίς ψηφοφορίας ταύτης γίνεται δεκτόν διά χειροκροτημάτων, μεθ' ή έγερθείς ο έκλεγείσ νέος πρόεδρος κ. Μαλλιιάδης, εξέθεσε τας εύχαριστίας αυτού, εκδήλωσεν ότι πάση δυνάμει εργασθήσεται όπως φανή άξιος τίς τιμής και εμπιστοσύνης των συναδέλφων, οίτινες περιέβαλον αυτόν δι' αξιώματος όπερ τοσοούτοι έξοχοι πρό αυτού έχουν, και επεκατέστη επί πᾶσι τήν σύμπραξιν πάντων άνευ ύστεροουλλίας χάριν του σκοπού του Συλλόγου, του άνά σύμπαντα τόν κόσμον, τόν τε παλαιόν και νέον, τιμωμένου. Μετά τήν προσλαλίαν ταύτην, ήν επίσης χειροκρότησαν τὰ μέλη, έγινετο έκλογή, πάντοτε μυστική ψηφοφορία, των αντιπροέδρων, άνεδείχθησαν δε τοιοούτοι οι κ.κ. Μιχαήλ Κεφάλης, διευθυντής τίς εν Σταυροδρομίω ένοριακής σχολής τίς Παναγίας, διά ψήφων τριάκοντα και πέντε, των επιλαχόντων λαδόντων άνά έννέα εως δεκά ψήφους και Κωνσταντίνος Βλαστάρης, τραπεζίτης, διά ψήφων είκοσι και έπτά. Επανελέθη ή ψηφοφορία και κατά τήν έκλογήν του γενικού γραμματέως· κατά τήν πρώτην ψηφοφορίαν ο κ. Όδ. Ανδρεάδης έλαβε ψήφους είκοσι και τεσσάρων, των επιλαχαλοντων λαδόντων άνά έννέα εως δεκά ψήφους, κατά τήν δευτέραν δε άνεδείχθη γενικός γραμματεύς ο κ. Όδυσεύς Ανδρεάδης και άλλοτε επί πενταστίαν τοιούτος διατελέσας, διά ψήφων είκοσι και έπτά επί τεσσαράκοντα τεσσάρων ψηφοφοριών. Ακολουθως έγινετο ή έκλογή των λοιπών κομμητόρων· άνεδείχθησαν δε ειδίκες γραμματεύς ο κ. Χρηστάς Πανταζίδης, σχολάρχης τίς εν Ταταούλοις σχολής των άρρένων, διά ψήφων τριάκοντα και έπτά, βιβλιοθήλαξ, τό τέταρτον ίδη, ο κ. Νικητας Παπαγιαννόπουλος, διά ψήφων είκοσι όκτώ, ταμίας ο και τέως τοιοούτος κ. Δημ. Μιλιώτης, λογιστής ο και τέως τοιοούτος κ. Διον. Κοιτογεώργης. Τό άποτέλεσμα έκάστης ψηφοφορίας έγινετο δεκτόν διά χειροκροτημάτων. Προτάσει δε των κομμητόρων καθηρισθησαν και οι όκτώ διαρκείς επιτροπαι του Συλλόγου εκ των εξής μελών·

Εκπαιδευτικής. Ανδρεάδης Όδ. Βακαλόπουλος Κ. Βραχάμης Σ. Γεδεών Μ. Ευσταθιανός Άλ. Κεφάλης Μ. Μοστρούτος Δ. Οικονομίδης Δ. Πανταζίδης Χρ. Παπαγιαννόπουλος Ν. Rosenfeld Δ. Τάγιος Φ. Χατζηχρήστου Χρ.

Φιλολογικής. Αμαξόπουλος Ε. Αθθεντόπουλος Μ. Βαλαδάνης Ίωακείμ, Βουτυράς Σ. Ι. Μοστρούτος Δ. Μυστακίδης Β. Οικονομίδης Δ. Παρίτης Κ. Παπαγιαννόπουλος Ν. Πετρακίδης Π. Σαλτέλης Θ. Τάγιος Φ. Χατζηχρήστου Χρ.

Εκπαιδευτικής. Βαλαδάνης Ίωακείμ, Γεδεών Μ. Παπαρρούσης Π.
Αρχαιολογικής. Βεγλερής Γ. Γεδεών Μ. Calvert I. Curtis C. I. Καμπανάκης Π. Καραθεοδωρή Κ. Κλεάνθης Ζ. Κοπίσης Α. Long Α. Μανδουρώφ Π. Μετμαρτίδης Π. Millingen Α. van, Morfmann Α. Μυστακίδης Β. Πεφδικίδης Κ. Σιδερίδης Σ. Α. Συμυρώνη Α.

Ελεγκτικής. Γεράρδος Α. Πρίντζης Κ. Φωμάδης Κ.
Επιστημονικής. Άπέριος Π. Βραχάμης Σ. Ζαδιτζιάνος Σπ. Λογοθέτης Μ. Μακρής Κ. Νερίλης Σ. Πέκιος Α. Σιώτης Ι. Ταχιντζής Κ. Τουργούτης Α.
Ανθρωπολογικής. Άμπελιδης Μ. Άποστόλου Σ. Γιαννουλάτος Ν. Ίωαννίδης, Μαλιάκας Η. Νικολόπουλος Η. Δ. Πεφδικίδης Κ. Πινιατόρης Α. Ρίτσος Β. Τουργούτης Α.

Οικονομικής. Θαλασσινός Μ. Ίγγλέσης Η. Μαυδογορδάτος Φρ. Σεϊτανίδης Ρ. Χατζόπουλος Ι.
Τέλος, τή προτάσει επίσης των κομμητόρων, εκλέγησαν επιμεληται, των μεν αρχαιολογικών και νομισματικών συλλογών ο κ. Φραγκίσκος Μαυρογορδάτος, τίς δε οργανοθηκής και των φυσιογραφικών συλλογών ο κ. Σ. Βραχάμης.

Οι νέοι κομμητόρες ο' αναλάβωσι τὰ καθήκοντα αυτών άμέσως μετά τήν επέτειον πανήγυριν του Συλλόγου, ήτις γενήσεται τή επισύση κυριακή, 9 άρξαμένου και καθ' ήν ο μεν τέως πρόεδρος ποιησεται γενικίην έκθεσιν των έτησίων εργασιών του Συλλόγου και άγγελαί τὰ όνόματα των νέων κομμητόρων, ο δε νέος πρόεδρος αναγνώσεται επιστημονικών πραγματειών.

Κατά τον Κανονισμόν του Συλλόγου, εκ των αντιπροέδρων ο μεν κ. Μ. Κεφάλης έσται πρόεδρος τίς εκπαιδευτικής επιτροπής, ο δε κ. Κ. Βλαστάρης τίς οικονομικής.

Κατά τήν έβδομάδα ταύτην αναγνωσθήσεται ή κρίσις τίς φιλολογικής επιτροπής επί των ύποβληθέντων εις τό Ζωγράφειον διαγωνισμα περι συλλογής ζώντων μνημείων τίς αρχαίας ελληνικής γλώσσης πονημάτων. Τή δε 24 άρξαμένου ύποβληθήσεται, συμψώνως προς τό πρόγραμμα, ή κρίσις τίς εκπαιδευτικής επιτροπής επί του Καραπανειου άγώνος.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

† Ο ΕΦΕΣΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ.
Τή παρελθούση κυριακή (25) άπεβίωσε και τή επισύση, δευτέρα, εκηδεύθη, προΐσταμένου τίς κηδείας τίς Α. Θ. Π. του οικουμενικού πατριάρχου ο γρηγορδς μητροπολίτης Εφέσου Άγαθάγγελος, μέλος τίς αγίας και ιερής Συνόδου. Στρατιώτης του Χριστού αληθής, τας έντολάς αυτού άει εν νψ έχων και ταύτας τελών, ού μόνον τψ τε γένει και τή Εκκλησία πολυτίμους παρέσχεν εκδουλεύσεις όστε μητροπολίτης Σβορνικίου, Δράμας, Εφέσου και τοποτηρητής του Οικουμενικού Θρόνου εν δυσχερέσι περιστάσει, ού μόνον τήν φιλαεθρωπίαν ήσκησε πάντοτε και πανταχοΰ, αλλά και τίς παιδείας άνεδείχθη ύπερμαχος. Εν τούτω αληθώς διεκρίθη. Ού πρό πολλών έτών εξεδόθη υπ' αυτού στατιστική τίς άνά τήν επαρχίαν Εφέσου παιδευέως μετά μεγάλου καλλιτεχνικού πίνακος, ή στατιστική δε και ο πίναξ ήσενά εις ή σημαία τίς άρας αυτού φιλομουσίας, δι' ής κατώρθωσε ν' αναπτύξη και προαγήν τήν παιδευσιν, νέα ιδρυσάμενος παιδευτήρια και τὰ ύπαρχοντα στήριζων. Ίδου παραδείγματα φιλομούσου και φιλοπρόδου αληθώς αρχιερέως. Εύλογοΰσι δε και ύμνοΰσι τό όνομα αυτού πομπηλαθεΰς ύπότροφοι, ών ουκ όλίγοι άξιοι τίς προστάσιας του άοιδίμου Ιεράρχου έαυτούς άπέθηκαν, εν τε τή θεολογική Σχολή Χάλκης και εν άλλοις παιδευτηρίοις.

Μικρόν δε πρό του θανάτου, καιπερ άσθενής καθ' όλην τήν σωματίαν τίς λέξεως, έσπευσε συνοδεΰσων τήν Α. Θ. Π. τον ίσα πατρι άγαπάντα και σέβοντα αυτόν εις τό παρεναγωγείον τίς εν Σταυροδρομείω ελληνικής κοινότητος και νά παραμείνη καθ' όλην τήν διάρκειαν τίς τελετής.

Η Εκκλησία έθρήνησε και θρηνεΰ πιστόν στρατιώτην, τό έθνος δοξάζει και δοξάσει εύργέτην αυτού, θεοδμήτους πράξαντα άεταίς, άς προσΐκει δόξα επίτατος. Η μνήμη αυτού έσται αιώνια !

Ο Ημηρήρογ Dany πρόσθι έτι μάλλον, άποδείξας διά των αναλόγων προς τό άνωτέρω πειραμάτων αυτού ότι κατά τήν καθίσιν του άδάμαντος εντός του όξυγόνου παράγεται μόνον άνορακίον όξύ, εξ ου συνεπέρανεν ότι ο άδάμας άποτελείται μόνον εξ άνορακος.

Τα συμπεράσματα ταύτα έπεδεδαιώθησαν μεταγενετέρας (τψ 1841) υπό των κ. Dumas και Stass κατά τήν αξιόλογον αυτών εργάσιαν επί του προσδιορισμού του ίσοδυνάμου του άνθρακος, άνεκαλύθη δε υπ' αυτών ότι ή ύπολοιπομένη κατά τήν καθίσιν του άδάμαντος τέτση, ής τό βάρος αντίστοιχεί προς τό $\frac{1}{500}$ μέχρις $\frac{1}{2000}$ του βάρους του άδάμαντος, άποτελείται εξ άνοργάνων ύλων άνηκουσδιν εις αυτόν των κρυσταλλικών άνθρακα και μη χωριζόμενων απ' αυτού ούδδ δια μακροχρονίου βρασμοΰ εντός του βασιλικού ύδατος.

Και ταύτα μεν περι τίς φύσεως του πολυτίμου τούτου σώματος. Όσον δ' άφορψ τας γενομένης μελέτας σχετικώς προς τήν εν τή φύσει παρουσίαν του άδάμαντος, σημειούμεθα γενικώς ότι αι γνωσται του σώματος τούτου ιδιότητες, ίδια δε τό άπικτος και τό άδιάλυτον του άνθρακος (δίοτι μόνον εν τψ τετιγημένης σιδήρω διαλύεται, ως γνωστόν, ποδότης τις άνθρακος λαμβανόμενη μετά τήν πύξιν εκείνου εις πέταλα γραφίτου) παρεκάλωσαν μέχρις εσχάτων νά γνωσθψ ο τρόπος τίς μορφώσεως του άδάμαντος εν τψ φύσει, άγνοΐται δε ειδήτι και αυτή ή εποχή και ο τόπος τίς τοιαύτης μορφώσεως, αι δε εν τοίς χημείοις γενομένη αι απόπειραι προς τεχνητήν παραγωγήν αυτού θεωρούνται άπαδει σχεδόν άποτυχοΰσαι, πλην τίς εσχάτως, ως εν αρχψ έρρήθη, γενομένης ύπό του έξοχου καταλαδόντος θεσιν μετά τας επί του ψθορίου ανακαλύψεις αυτού τψ 1886 μεταξψ των νεωτέρων χημικών κ. Henri Moissan, περι ών κατωτέρω έσται ήμιν ο λόγος.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

Τή αυριον δευτέρα, ο κ. Σ. Ι. Βουτυράς συνεκίχων τήν «περί του Ακαθίστου ύμνου και των μετ' αυτού συνδεομένων μεγάλων ιστορικών γεγονότων» πραγματειών αυτού ανακοινώσεται «περί του ναούτου Αρχαγγέλου πέραν εις τό Προμήτου» ως ύποσημειώσιν εις εκείνην.

* Τίς Συντακτικής επιτροπής, κατά τό 53 άρθρον του κανονισμού, μέλη εισιν αὐτοδικοίως ο γενικός γραμματεΰς, ο ειδίκες γραμματεΰς και οι γραμματεΰς των επιτροπών φιλολογικής και αρχαιολογικής.

λαξως, ότι προς τουτό αναμνόμεν αδθαλείσ και λεπτομερείσ εκθέσεισ τών επί τόπου βεβαίωσ σπειυάντων ήμετέρων γεωλόγων, πρστίθνεσ δέ ότι εάν, ύπερ άπειυόμεθα, δέν μετέβησαν είθέτι επί τόπου πρós μελέτην τών φαινομένων και πρός έμφύχωσιν τών άποτεααρρημένων κατοίκων τής καταστροφείουσ νήσου, άσ σπεύσωσι νά μεταβήσιν εκεί όπου τό τε καθήκον αύτών ως επιστημόνων και αυτό τουτό τό πρσσωπικόν αύτών συμφέρων πρό πολλού τούσ πρσκαλεί. Δίότι, έγράφομεν τότε, ήκίστα τιμητικόν βεβαίωσ δι' ήμϊσ θά είνε, εάν αναμνόμεν νά λάβωμεν επιστημονικάσ εκθέσεισ περί τών εν Ζακύνθω σεισμών, μίνας όλοουσ μετά τά γεγονότα, και παρά έξνων, εν τή μεταξύ δε ν' άρυσόμεθα τάσ περί του ύπό πάσαν έποχήν σπουδαιότατου τούτου γεωλογικού γεγονότος είδήσεισ από τών ήψημεριδών, αλίνας, ως μη οικειοποιούμεναι του τίτλου επιστημονικών δημοσιευμάτων, ούδόλωσ βεβαίωσ εύθύνονται διά τάσ εν αύταισ αναγραφόμενάσ ενίότε άνακριθείσ ή και άντιφατικάσ είδήσεισ. Γνωστών δέ ότι, άψ' ενόσ μέν ύπάρχουσι ζητήματα είδικά έξερζόμενα του κύκλου τών ήμεριδιών πολιτικών φύλλων, ύπερβαίνοντα δέ και τάσ δυνάμεισ τών μη επιστημόνων άνταποκριτών τών φύλλων τούτων, ζητήματα, ών ή διεκπεραίωσισ άπαιτεί τον χειρισμόν όργάνων είδικών, κτλ., άψ' έτέρου δέ ότι ή άποχή τών ήμετέρων επιστημόνων από τής μελέτησ τών εν τή κύκλω τής θράσως αύτών γεγονότων ζημιοί μέν σπουδαιόσ την όλην επιστημην, άποστρεφεί δέ και αύτούσ μοναδικήσ ίσως περιστάσεωσ, όπωσ και αύτοί δοξασθήσιν και τό όνομα τής ελληνικής επιστήμησ πέραν τών στενών όρίων τής συνήθουσ θράσως αύτών καταστήσασιν γνωστών.

Και αύτη μέν ήδρ ήμϊων τότε δθεήσα τοϊσ ήμετέροισ άναγνώσταισ ύπόσχεσι: εχρηθόμεν δέ ήδη, ίνα ή έτέρα επίσημοσ και επιστημονική του κ. Μητροπόλλου πρός την ελληνικήν κυβέρνησιν εκθεσεισ καταστροφή ήμϊν ζυνατήν την έκπλήρωσιν τής πρός τοϊσ ήμετέροισ άναγνώσταισ ύπόσχεσεισ ήμϊων ταύτησ.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ίδού λοιπόν ότι τό έργον τής ελληνικής αντιπολιτευσεωσ άπεδείχθη καλώς και επιστημονικάσ δεδοογραφημένον, ίδού ότι οι τών περι την τοξευτικην δεξιάσιν αυτών ασκοΰντεσ κατά τής καρδίασ τής ίδιασ πατρίδοσ άπειδείχθησαν ήκανήν κερτιμνοι εύνοβολίαν, ώστε νά έξίκωνται του κέντρον του σκοπου, ίδού ότι τό δάνειον, οΰ την άποτυχίαν πάση δυνάμει έπειδίωκον, άπέτυχσ και ό κ. Τρικούπισ, άπογνοΰσ τής οικονομικής άνθρσώσεωσ του τόπου διά τής διατηρήσεωσ άνεπιδήφου τής ύπολήψεωσ του κράτουσ, ύπέβαλε τή βασιλεί τήν παραίτησιν αύτου και έδόθη οΰτω τό σύνθημα εις άνυπολόγητόουσ ιδιωτικής οικονομικής καταστροφής, ών την εύθύνην δεχόμενα νά μη όμολογήσωμεν ότι πρός τοϊσ

άρχικοίσ του κακού αίτίοισ φέρει κατά μέγα μέρος και αυτόσ ό τώσ πρσθυπουργόσ, ότε εν τή κρισιμωτάτη άκριθίωσ ήρα άποκαρτηήσασ. — Πάσαν τουλάχιστον αι περί τών προηγηθέντων τής παραίτσεωσ είδήσεισ μαρτυροΰσιν ότι ό κ. Τρικούπισ εν τή περιστάσει ταύτη άπέδειξε μικροψυχίαν, ήν οΰδενί έπετρέπετο νά έλπίζη παρά του άνδρσ, όσ διά τήν προτέραν εν πολλοίσ άνθρσκήν πολιτείαν αύτου συνεικνεντο τάσ έλπίδιασ τής ορθόφρονοΰσθσ μεριδοσ του ελληνικού έθνουσ, διορσώσασ τήν άνάγκην πολιτικού άνδρσ, δυναμένου νά ύπερήφονη τών όχλαγωγικών παραφορών και νά τολμή τήν ύπιδόλην του κοινή συμφέροντοσ και παρά τήν άποδοκιμασίαν, ήσ ή διαγωγήν αύτου ήδύνατο νά τύχη παρά τή άγομνέω και φερομνέω και μη δυναμένη νά κρίνη όρθώσ τό πρβλον πλήθει. Δίότι τέλος πάντων ό εν τή τελευταίη στιγμή άπαιτήσασ παρά τών κεφαλαίουων τον όρον τής έπιθυλσίσεωσ τής ύπό τής Βουλήσ έγκρίσεωσ τής συμβάσεωσ κ. Τρικούπισ είχεν ήδη ήψηφισμένουσ ύπό τής Βουλήσ νόμουσ, οΰσ τά ήμετισήμα αυτου όργανα οΰ διέλιπον σταντορειώσ κινρσΰσαστά ως παρεχόντασ αυτψ πάσαν τήν εις τήν διομολογησιν του δανείου άναγκαίασ συνταγματικην έλευθερίαν. Άν ό τώσ πρσθυπουργόσ έθρσνει πεποιθίωσ, ως ήφελωμεν νά πιστεύωμεν, ότι πράρματι ό περί τής συνομολογησεωσ δανείου νόμοσ και ό περί ειςπράξεωσ ήθρων τινών εις χρυσόν επέτρεπον αυτψ νά προθί εις τήν ύπογραφήν του δανείου, δέν ήφειλε νά παρεμβάλη εν τή συμβάσει τήν όρον τής έπιθυλσίσεωσ τής έγκρίσεωσ τής Βουλήσ, όρον, οΰ ήτο πιθανώτατον ότι δέν θ' άπεδέχοντο, ως και έπραξαν, οι έξνοι κεφαλαίουχοι, λαμβάνοντεσ υπ' όψει τάσ ενδεχομνέασ βραδύτητασ και τίε σίδε ποτα άλλα άπρόοπτα. Ή σύμβασισ, λήγουσιν οι περί τον κ. Τρικούπινη, παρεστάθη ύπό τής αντιπολιτευσεωσ ως περιέχουσα όρουσ μειοΰντασ τό γόντρον και προσβάλλοντασ τήν άξιοπρβπειαν και τά κυριαρχικά δικαιώματα τής χώρασ' τοιαύτην δέ εύθύνην δέν ήδύνατο ν' άναλάβη ό τώσ πρσθυπουργόσ άνευ τής συγκαταθέσεωσ τής Βουλήσ και τουτου ένεκα παρητήθη. Άλλ' άκριθίωσ τήν εύθύνην ταύτην — ήψού μάλιστα ήτο βέβαιουσ εκ τών προτέρων περί τής ψήφου τής Βουλήσ — ήφειλε θαρραλέωσ ν' αναλάβη, διότι κυβερνήτησ άνευ εύθύνησ δέν δύναται νά θεωρήται αξίοσ τής περσιπησ, εν ή τόν κ. Τρικούπινη έχει άναγγει ή συνείδησισ του έθνοσ, ήφειλε δέ, έπειδόμενος εκ τής ίδιασ πεποιδήσεωσ ότι ενεργεί ό τι αι άνάγκαι του κράτουσ και του καλώς εννοομνέμου δημοσίου και ιδιωτικού συμφέροντοσ και αι οικονομικαι περιστάσεισ τής Εϋρώπησ επέτασσον, νά περιφρονήσ ή τάσ επιθέσεισ τής αντιπολιτευσεωσ, ως έασ ήρη έπραξε, και αύτην δέ τήν ενδεχομνένην άποδοκιμασίαν τής δημοσίασ γνώμησ, και νά χωρήσ ανθρσκόσ επί τό έργον. Νήν, μικροψυχίασ ό τώσ ήήμην οιδηρού πρσθυπουργού κερτιμνοσ, έδειξε τό έθνοσ οΰπω τυχόν του άνδρσ, οΰ δεΐται άπαραιτήτωσ πρός είσαγωγήν αυτου εις τήν όδδν τής σταθεράσ και ασφαλούσ προόδοσ, διεσκέδασε πολλάσ έλπίδιασ, συγκεντρομνένασ περί αυτον, και επήνεγε κρλίον, ήσ τά ιδιωτικά ήδρα ναυάγια πάντοθεν άγγέλλονται οσοβαρώτατα. — Εϋτυχόσ ό εκ τής δειλοψυχίασ και

τΰσ άσυνήθωσ ύπερηφντροσ πρός τήν δημοτικότητα αυτου στοργήσ ταύτησ, ήν ό κ. Τρικούπιησ παρά πρσδοκίαν άπέδειξε κατΰ τήν κρισιμωτάτην ίσως του πολιτικού βίου αυτου ώραν προκήψασ σάλοσ του πολιτικού μέλλωσ νά παραταθί επί πολΰ. Ή φερδεν φαίνεται μελλών νά παραταθί επί πολΰ. Ή φερόμνην ως επικειμνη συγκρότησισ του νέου ύπό τόν κ. Σωτηρόπουλον ύπουργείου ενθαρρσνει ήμϊσ περί τΰσ ταχείασ άρσεωσ τών παρά πόδασ δυσχερειών. Πράρματι ό κ. Σ. Σωτηρόπουλοσ, αρχαιόσ και διαπρβπησ πολιτευτήσ, άντριθίωσ δέ ίδια οικονομολόγοσ, δια τάσ οικονομολογικήσ αυτου επιστήμησ επί μακράν περιόδον χρόνου άποτελέσασ τήν δεξιάν χειρα του κυριου Ανταγιάνην, τή βαρϋ πνροδοσάσκον τΰσ μεριδοσ του όπολου εκαλείτο, από τινος δέ χρόνου εις τοΰσ έλευθέρουσ σκοπευτάσ άνήκων, είναι άκριθίωσ ό άνήρ, οΰν άπήτουν αι ενεστώσαι περιστάσεισ μετά τήν άποκαρτηρσιν του κ. Τρικούπινησ υσ προσηκόντωσ νά διενόνη προθυπουργία θά δυναθί προσηκόντωσ νά διενόνη τή ύπουργείον τών οικονομικών. Ό κ. Α. Α. Κονωσταυλάσ, ή από του κόμματοσ του κ. Τρικούπιησ άπόσπασισ του όπολου ήν άναντιρρητώσ μεγάλη τή μεριδι ταύτη απώλεια, διετέλεσε πολλήσιν ύπουργόσ επί τών εξωτερικών, καθ' όλασ δέ τάσ ύπουργίασ αυτου άπέδειξε άνερέτΰσ εξόχουσ πολιτικού άνδρσ, κέρτιται δέ και τό σπουδαιότατον εν τΰσ παρούση περιστάσει προσόν, δυνάμενον νά συντελέση τά μέγιστά εις τήν αιδίαν διεκπερσρωσιν τΰσ οικονομικήσ επηρεήσεωσ, ήν, μέχρι του τέματοσ σχεδόν άναγών, κατέλιπεν άτελεί ό κ. Τρικούπιησ, ότι άπολάσει πολλήσ εν Άγγλία ύπολήψεωσ. Ό κ. Π. Μανέτασ, πολλήσ διευθύνας τό ύπουργείον τΰσ παιδείασ, έδειχθη καθ' ολοκληρίαν αξίοσ τΰσ σπουδαιότητοσ του χαρτοφυλακίου τουτου, και τουτου δέ ή από τΰσ τρικούπικΰσ μεριδοσ άποχώρσιε ήν αυτΰ τών μεγιστών απώλειών. Ό κ. Σαχτούρησ, εκ τών διαπρβπηστών άνωτέρον αξιωματικών του ναυτικού, επαγγέλλεται νά συνεχίση αιδίωσ τό έργον τΰσ ναυτικής συγκροτήσεωσ του κράτουσ. Ό κ. Μαυρομηχάλησ, ή ό Αντώνιοσ, στρατηγόσ, εκ τών διαπρβπηστών του ελληνικού στρατου, ή ό Γεώργιοσ, εκ τών εξόχων ώσαύτωσ του στρατου τΰσ ξηρΰσ αξιωματικών, πρώην διοικητήσ του πρώτου τερικου संगγματοσ, παρ' οΰ παρέλαβε τήν διοικησιν αυτου ό θάδοχοσ, οΰτωσ εύδοκίμωσ δέ εκτελέσασ τό ύπό του βασιλέωσ άνατεθεν αυτψ έργον τΰσ περιφροσΰσεωσ τΰσ τάξεωσ και ασθαλείασ τΰσ πρωτεύουσεσ κατά τήν κριθίμον εποχήν τΰσ καΰσεωσ του κ. Ανταγιάνην, είναι ώσαύτωσ άρμοδιώτατοσ εις τον χειρισμόν του χαρτοφυλακίου τών στρατιωτικών. Πρός τουτοιοσ ό κ. Βαλσαμάκησ, από μακρου πολιτευόμενοσ, ληψθείσ δέ υπ' όψει και κατά τήν συγκρότησιν του τελευταίου ύπουργείου Τρικούπιησ δια τό χαρτοφυλάκιοσ τΰσ δικαιοσύνησ, άποτελεί εν τών άρίστων εξεργών τΰσ επιτυχίασ τΰσ νέασ κυβερνήσεωσ. Έγκριτοσ ώσ-αύτωσ πολιτευτήσ τυγχάνει και ό κ. Θ. Κανακάρησ, συμπληρώσ ως ύπουργόσ επί τών έσωτερικών μετά τών άνωτέρων όνομασθέντων τήν επιτυχή πλειάδα τών νέων ύπουργών. Οΰτωσ, άν τά όνομασθέντα πρόσωπα καταρτίσωσι τό νέον ύπουργείοσ, δυνάμεθα άνεπιθυλάκτωσ νά ειπωμεν ότι ή Ελλάδα λαμβάνει κυβερνησιν μεγίστασ παρεχούσαν έλπίδιασ τΰσ ταχείασ

συμπληρώσεωσ του άτελοϰσ καταλειφθέντοσ ύπό τΰσ προκατόχου έργου. — Άτυχόσ αι εν τή τελευταίη ώρα λαμβανόμενα εξ Άθηνών τηλεγραφικαι είδήσεισ άγγέλλουσιν ήμϊν ότι ό κ. Σωτηρόπουλοσ άπαντΰ δυσχερείασ εν τή καταρτισμψ του ύπουργείου.

Έν Σερβία ή ως εν όνειρω εις τοΰσ λειμώνασ τΰσ αρχίεσ επί μικρόν εντρσφήσασα μεριδι τών φιλελευθέρων καταδνει αύτιε εις τήν προτέραν άσημότητα, οΰδε τάσ τεσσαρακαίθεκα πλέον έδρασ, άσ παρά τοϊσ εκατόν δέκα τέσσαρι ριζοσπαστικίεσ βουλευταίεσ κατείχεν εν τΰ Σκουπίνω, οΰε προεκλήθη επί τήν άρχήν ύπό τΰσ πρσξικοπληματικΰσ τόλμησ του κ. Ριστίεσ, έλπίζουσα νά καταλάβη εν τή νέω κοινοδοσία. Άλλωσ δέν δύναται νά έξηγηθί ή ύπό του όργάνου του κόμματοσ τουτον δημοσειωσ διαγγέλλματοσ τΰσ οικείασ επιτροπΰεσ, προδικαλούσεσ τοΰσ φιλελευθέρουσ ν' άπόσχωσι τελείωσ τών πρός καταρτισμόν τΰσ νέασ Σκουπίνησ εκλογών. Ήνε πιθανόν ότι πρός τήν προδικασι ταύτην τΰσ επιτροπΰεσ του κόμματοσ τών φιλελευθέρων δέν θά σπεΰσασ νά συμμορφωθώσι πάντα τά μέλη τΰσ μεριδοσ, ών τινα κατά τάσ εκ Βελιγραδιου είδήσεισ είναι διατεθειμένα ύπερ τΰσ μετοχίεσ τών εκλογών' τό και οΰτωσ ήμωσ έπερχόμενα εν τΰ και ήδη ήθελε άσθενεί και εκνευρισμένη μεριδι σκίσμα εινε ήκανόν νά επενέγκη τήν τελείαν αυτΰσ εξουσδερωσιν' οΰτω δέ οΰδεμια άμφιβολία ότι διά τών νέων εκλογών τό πρστέρον κράτοσ αυτου άναλαμβάνουσι πλήρεσ τό πρστέρον κράτοσ αυτου, απιλλαγμένοι ύλωσ σχεδόν τών από τΰσ αντίπολιτευσεωσ ενοχλίσεωσ, τών πρσδοευτικών, ως γνωστών, όληγίστων και τουτων άλλωσ τε, ύποσχομνέμων δια του ήγέτου αυτών κ. Γαρασάνη τον σΰμπρσξιν αυτών τΰ κυβερνήσει. Ή πιθανώτατα επιειμνένη τοιαύτη κοινοδολευτική κατάσταση δέν συντελεί βεβαίωσ εις τήν τελειωτάτην του συνταγματικού πολιτευματοσ εθαρμογήν, άπαιτούσαν πρσδήλωσ τήν ύπαρξιν οσοβαρές και ίσχυρΰσ αντιπολιτευσεωσ, δυναμένησ δια του εν τώ κοινοδολευτιώ, έλέγχου αυτΰε νά συνεχίη τάσ άνταρχικήσ τάσεισ, πρός άσ ήθελε σιονεί πολλήσιν φέρονται αι πρσψηφισώσαι κυβερνήσεισ, και μάλιστα όταν αυται διαδέχωνται ύπουργούσ εκπαιτωκότασ ύλωσ πρό του δημοσίου φρονήματοσ διά τήν άνευλαθί και αυθαίρετον πρός πάντα πολιτείαν αυτών' εινε ήμωσ τό άποτέλεσμα άποτέλεσμα τΰσ διαγωγΰεσ τών αντιπολιτευόντων τήν άδιορστωσ μικροσδοτικην αντιπολιτευσιν τΰσ μελλούσεσ Σκουπίνησ, οΰεσ άπόκείται μέγα μέρος τΰσ εύθύνησ επί τΰσ επελευσόμενη πλινυμελεί λειτουργία τΰσ κοινοδολευτικΰσ μηχανήεσ. Έπειτα ίσως μετά τοιοΰτον και τοσοΰτον έσωτερικόν σάλον ή χώρα έδειτε αναγκαίωσ ανακοσΰσεωσ τινος δια τΰε επί τινα χρόνον απαλλαγΰεσ αυτΰεσ από τών πολιτικών ταλαντώσεωσ, αλίνας άνέκοσΰσάν τό έργον τΰε πρσόδου αυτΰε, ενψ πλινσίον άλλα χώρα ύπό κυβερνησιν ύποδεέστατα μέν έχουσάν ύπό τήν έποψην τΰε νομιμότητοσ, ενέχουσάν δέ μόνην άρετήν τήν του μακρου αυτΰεσ βίου, βαίνοι επί τήν άναπτύξιν, εις ήν ή ήσις αυτΰεσ καλεί αυτην, εις βαθμόν μάλιστα τοιοΰτον, ώστε νά παρέξηγη τον προορισμόν αυτΰεσ.

Τά πολιτικά γεγονότα τΰε έβδομάδοσ εν τΰ διυτικψ

Εύρωπη, εἶδον ἢ ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ κοινοβουλίου ἀπορριψῆς τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου τοῦ κόμητος Καπριβί μετὰ τῆς ταυτοχρόνου ἀναγκαστικῆς διατάξεως τῆς διαλύσεως, ἢ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων ἀποδοχὴ τῆς ἐν δευτέρῃ ἀναγνώσει συζητήσεως προτάσεως περὶ ὀκταώρου ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχίοις ἐργασίας, αἱ ἐν Γαλλίᾳ ἐκδηλούμεναι τάσεις πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ ἡ ἐπιπέσεις τῆς ἐν τῇ σκανδιναυικῇ βασιλείᾳ κρίσεως. — Ὁ γερμανὸς ἀρχικαγκελάριος, μεταμεληθεὶς ἴσως ἐπὶ τῇ πεισμονῇ, ἢν ἐπεδείξατο κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν τροποποιήσεων, ἄς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου προτεινέων ὁ τῶν ἐθνοφιλελευθέρων ἠγέτης κ. Βέννιγγεν καὶ αἵτινες, συγκεντροῦσαι τὴν ἐπιδοκιμασίαν πάσης σχεδὸν τῆς ἀντιπολιτευσεως, ἐπιγγέλλοντο τὴν ἐν λογικῇ τινὶ μέτρῳ ἐπιψήφισιν τῶν μεταρρυθμιῶν, υἰοθέτησε προηρόνως τὸ εὐρύτερον σχέδιον τοῦ ἐκ τῶν ἠγετῶν τοῦ καθολικοῦ Κέντρον κ. Χουένε καὶ πᾶν μετῴθη μέσον πρὸς ἐπιψήφισιν αὐτοῦ· τὸ μορφολογικὸν ἴδιον τῆς ὑπεροχῆς τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῶν ἀντιπάλων, τὸ ψῆσμα τῆς ἰστῆς ἐν περὶ τῶσαι ἐπαναληψέως τοῦ γερμανογαλλικοῦ πολέμου καὶ ἡ τῆς Ρωσίας ἀπόφασις τοῦ νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἐνεστῶσης ἐφεκτικῆς αὐτῆς στάσεως εὐθὺς ὡς συμπληρωσῇ τὴν στρατιωτικὴν αὐτῆς ἀνοργανώσιν καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν στρατιωτικῶν αὐτῆς συγκοινωνιῶν, μετὰ καὶ τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι ἡ Γερμανία φερολογεῖται σχετικῶς ὀλιγώτερον ἢ τὰ ἄλλα μεγάλα κράτη, ταῦτα ἴσταν τὰ τηλεδῶλα, ἅτινα ἀπετέλεσαν τὴν γραμμὴν τοῦ πυροβολικοῦ, δι' οὗ ὁ ἀρχιγραμματεὺς καὶ οἱ τῆς στρατοκρατίας διαδῶται ἐπειράθησαν νὰ ἐκπορθήσων τὸ φρούριον τῆς ἀντιστάσεως τοῦ κοινοβουλίου καὶ ἐξαρπάσων τὰς ψήφους αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου. Ἄλλ' οὕτω ἡ τηλεδολοστοιχία αὐτῆ, οὔτε ἢ ἐν ἐπιθυμίᾳ τεταγμένη καὶ ἐν καιρῷ ἐκπεμφθεῖσα ἀπειλὴ τῆς διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου, οὔτε δὲ ἡ πρότερον ἐπὶ ἐξαιρονησιθεύσεια περὶ ἐξουσιώσεως τῆς ἀντιπολιτευσεως ἰσχυσαν εἰς τροπὴν τοῦ πνεύματος τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους· οὕτω δὲ πᾶσαι αἱ τοῦ κοινοβουλίου μερίδες, ἐξαιρουμένης μόνως τῆς τῶν συντηρητικῶν, κατεψήφισαν τοῦ τε πρώτου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐνεργεῖν στρατοῦ καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Χουένε ὑποβληθεῖσάν τροποποιήσεων. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο καὶ δηλωτικὸν τῆς περαιτέρω ἐπιψυλασσομένης τῆ νομοσχεδίου τύχης σημείον ἴδιον ὁ γερμανὸς ἀρχικαγκελάριος, ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς ἐξέγει ἀπὸ τοῦ θυλακίου χάρτην — ἢν τὸ ἡτοιμασμένον ἴδην διάταγμα τῆς διαλύσεως — ἐγγράφει ἐν αὐτῷ δύο λέξεις, τὴν ἡμερομηνίαν, καὶ ἀναγινώσκων παραπέμπει τὰ μέλη τοῦ κοινοβουλίου εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ὀριζομένης εἰς τὴν 315 ἰουνίου τῆς ἡμέρας τῶν ἐκλογῶν τῶν νέων τοῦ ἔθνους ἀντιπροσώπων. Ἡ πεισμονὴ αὐτῆ ἐπιδηώεις τῆς πραγματώσεως τῆς σκανδαλώδους βουλῆς τοῦ ἐκ παντὸς τρόπου ἐπὶ μᾶλλον ἐντείνει τὴν μέχρις ἀσφυξίας πιέζουσαν τὴν γερμανικὸν λαὸν σιδηροφορίαν καὶ ἐπιδεινῶσαι τὴν ἐν τῇ χώρᾳ κρατούσαν δεινὴν οικονομικὴν καὶ κοινωνικὴν κρίσιν εὐχερῶς νοεῖ ἕκαστος ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπαγγελῆται πολλὰ τὰ ἀγαθὰ.

Εἶναι τέλειμα, οὗ τὸ μικρότατον ἴσως ἀποτελέσμα ἐστὶν ἡ κραταίωσις τῶν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ σοσιαλιστικῶν στοιχείων τῆς μεριδος ταύτης, ἀπὸ τῶν τελευταίων ἴδην ἐκλογῶν ἱκανῶς ἐνισχυθείσης διὰ τοῦ ταυτιμοῦ τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς πρὸς τὸ ἐργατικὸν ζήτημα καὶ τῆς δυνάμει τῆς πρὸς αὐτὴν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ πρίγκιπος Βισμάρκ ἐπιεικοῦς συμπεριφορᾶς τοῦ αὐτοκράτορος ἀναγνωρίσεως αὐτῆς ὡς πολιτικοῦ κόμματος τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ παροχὴ νέων ἀφισρῶν ἀνακύψεως τῆς ἐτέρας ἐσωτερικῆς πληγῆς τῆς Γερμανίας, τοῦ ἀντισημιτισμοῦ, ὃν ἄλλως τὸ ἄρτι κατενεχθῆν κατ' αὐτοῦ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ Ἀλδύρδου βραβεία ἡδύνατο ἐπὶ μακρὸν ἴσως νὰ φημιώσῃ, ὁ καταρτισμός κοινοβουλίου, μᾶλλον δεδλωμένος ἐναντίον τοῦ κρατοῦντος συστήματος διατεθειμένου, καὶ τέλος ὁ εἰς παραίτησιν ἐξαναγκασμὸς τοῦ διαδόχου τοῦ σιδηροῦ ἀρχιγραμματέως. Τὰ ἄλλα ἐνδεχόμενα ἐπακόλουθα τῆς ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ καὶ τοιαύτῃ ψυχολογικῇ καταστάσει διεξαγωγῆς τοῦ πεισματοδῶν ἐκλογικοῦ ἀγῶνος δύναται εὐχερῶς νὰ φαντασθῇ ὁ ἀναγνώστης, ἐχὼν ὑπ' ὄψει ὅτι καὶ νωτέρω αὐτοκράτορικαὶ δηλώσεις δεικνύουσιν ὅτι ἐκ παντὸς τρόπου ἐπιδηώσεται ἢ τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου ἐπιψήφισις, καὶ εἰ ποτε τοῦτο καὶ ὑπὸ τοῦ νέου κοινοβουλίου ἀπερριπίτετο. Ὁ αὐτοκράτωρ, καθ' ἣ σαθῶς πρὸς τοὺς ἀξίωματικῶς τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιθεωρηθείσης ἡρουργῆς ἐλλύθησε, θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὴν ἐπιψήφισιν καὶ ταύτην θὰ ἐπιδηώξῃ, εἶπε, διὰ παντὸς μέσου. Τὸ βαρυσήμαντον τῆς δηλώσεως ταύτης ἕκαστος εὐχερῶς ἐννοεῖ. — Ἐν Λονδίνο τὸ κοινοβούλιον ἤρξατο τῆς εἰς δευτέραν ἀναγνώσιν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἰσλανδικῆς αὐτονομίας, καθ' ἣν ὅμως πιθανόντα οἱ πολέμοι τοῦ νομοσχεδίου θὰ ἐκμεταλλευθῶσιν τὴν τροπὴν, ἢν ἐν τῇ σκανδιναυικῇ βασιλείᾳ λαμβάνουσιν αἱ τῶν Νορβηγικῶν χωριστικαὶ τάσεις, πρὸς ἐκφόδισιν τῆς πλειοψηφίας πρὸς τούτου δὲ προέβη εἰς ἐτέραν πρᾶξιν, δεικνύουσαν ἀξιοσημειωτον ὑπὲρ τῶν ἀξιώσεων τῶν ἐργατῶν τροπὴν τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. Ἐνθ' ὅπου μετὰ μεγίστης πλειοψηφίας ἠρνήθη νὰ προβῇ εἰς συζητήσιν προτάσεως τοῦ ριζοσπαστικοῦ βουλευτοῦ Βοδδς περὶ θεσπισμοῦ ὀκταώρου τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῶν ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχίοις ἐργαζομένων, νῦν μετὰ πλειοψηφίας ὑπερθεδομήκοντα ψήφον ἀπεδέξατο τὴν συζητήσιν τῆς αὐτῆς προτάσεως, ἢς κατεψήφισαν μὲν τινὰ τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου, ἀλλ' ὑπὲρ ἢς ἐψήφισαν ὁ τε κ. Γλάδστων καὶ πάντες οἱ φιλελευθεροί, οἱ τε γλαδστωνικοί καὶ οἱ ἐνωτικοί. Ἄλλοθές ὅτι τὴν ὀριστικὴν εἰς τὸν θεσπισμὸν τῆς ὀκταώρου ἐργασίας συγκατάθεσιν αὐτοῦ ὁ τῶν φιλελευθέρων ἠγέτης ἐξήρτησεν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως λαοψηφίσματος, πρῶτον δοκίμιον τοῦ ὁποῖου δύναται νὰ λογισθῇ τὸ ἐν Χάυδ-Πάρκ εἰρηνικὸν συλλαλητήριον ἐξηκοντακισχιλίων προσώπων, ἐπιψήφισάντων σχετικὸν ψήφισμα, ὅτι δὲ μέχρι τοῦ θεσπισμοῦ τοῦ μέτρου τούτου ἱκανὸς θὰ παρέλθῃ ἐπὶ χρόνος, μεδολαβοῦσης πρὸς τοῖς ἄλλοις τῆς λεπτομεροῦς νῦν συζητήσεως τοῦ ἰσλανδικοῦ νομοσχεδίου· τὸ πρᾶγμα ὅμως ταύτην κέκταιται τὴν σπουδαιότητα, ὅτι δεικνύει τοῖς ἀντιπροσώπους

τοῦ βρετανικοῦ ἔθνους ἀποτιθεμένους βαθμύδον τὴν ἀφαιρέσιν ἐνταῦθα ἐφαρμοζομένην ἀρχὴν τῆς ἐλευθερίας τοῦ διαγωνισμοῦ, ὡς καὶ τὴν φηρικὴν, μετ' ἢς ἀπέθεντο τῶς πᾶσαν τοῦ κοινοβουλίου ἀνάμειξιν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ κεφαλαιῶν καὶ τῆς ἐργασίας, ὅτι δὲ οὕτω προσιωνίζεται ταχέειαν τὴν βελτιώσιν τῆς τύχης τοσούτων κυριῶδων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, αἵτινες, ἐνθ' ἀποτελοῦσιν τὴν ψυχὴν τῆς βιομηχανικῆς ζωῆς τοῦ βασιλείου, εἶνε ἐν τοῦτοις παραδεδομένα εἰς τὰ μαρτύρια τῆς ἐσχάτης ἀδολότητος. — Οἱ ἐν Γαλλίᾳ παραδόξως φαίνονται λησιμονοῦντες ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις τῆς ὀμοῦ καὶ ἀντιζήλου αὐτῶν αὐτοκρατορίας δεῖται ἀπεριωσίτου πάσης τῆς προσοχῆς αὐτῶν, ὅτι δὲ δὲν δύναται νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἱκανῶς τὰ πλεῖστον αὐτῶν συμβαίνοντα καὶ συμβοσόμενα, ἢν καὶ αὐτοὶ παραδοθῶσιν εἰς παραπλήσιον ἐσωτερικὸν κλύδωνα, τὸν ἀπὸ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Οὕτως ἡ περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς ἰδέα ἐπανῆλθε τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἐπὶ τοῦ τάμπου, λέγεται δὲ ὅτι ἡ τε κινδύρνησις καὶ ὁ πρῶτος τῆς Δημοκρατίας ταύτην μόνων διορθῶσι διέξοδος ἀπὸ τοῦ κανόνος, ὅς διὰ τὴν ἐνεστῶσαν κοινοβουλευτικὴν κατάστασιν ἐπιτείνεται, τοῦ σχηματισμοῦ ὑπουργείου Κωνσταντῆ. Εὐτυχῶς, ἢν ὁ κ. Κερνὸν ἐδέξῃ ν' ἀποδεχθῇ ἐπὶ τέλος τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀνευ μακρῆς ἀναβολῆς καταρτισμοῦ νέου κοινοβουλίου, λαμβάνων ὑπ' ὄψει ταυτοχρόνως τὰς δυναμένας ἱματῆς συγκλίσει τῆς νέας Βουλῆς τὰς ἐκρηγῶσιν ὑπουργικὰ κρίσεις, ἀνικανὸν καταστήσοῦσας τὴν Δημοκρατίαν νὰ πολιτευθῇ ὡς πρέπει, εἰ ποτε πλεῖστον αὐτῆς γεγονότα ἀπῆλθον ἐνέγγειαν τινὰ, δεομένην παγίας κυβερνήσεως καὶ τῆς συμπτρέξεως τῆς Βουλῆς, παρουσιάζεται συνδυασμός τις ἐξάγων τὴν χῶραν τῶν ἀμφοτέρωθεν διασχερισμῶν. Οὗτος συνίσταται εἰς τὸν ὀρισμὸν μὲν τῶν ἐκλογῶν εἰς τὰς ἀρχὰς ἰουλίου, εἰς τὴν ἐξακολουθήσιν δὲ τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης Βουλῆς μέχρι τοῦ ἐσχάτου τέμματος τῆς συνέδου αὐτῆς, ἢτοι μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ὀκτωβρίου. Ἐν τοῦτοις οὕπω οὐδὲν ὑπάρχει ὀστικόν. — Ἔς πρὸς τὰ πράγματα τῆς σκανδιναυικῆς κερσονήσου, ταῦτα ὀμιλέται τραχύνοντα πλείοτερον. Τὸ νέον νορβηγικὸν συντηρητικὸν ὑπουργεῖον Στάγγ μολίς σχηματισθὲν, ὑπέστη ἦσαν οἰκτρὰν διὰ τῆς ἐπιψήφισις ὑπὸ τῆς Βουλῆς προτάσεως δυσπιστίας, ἢν ὑπέβαλεν ὁ ἠγέτης τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος κ. Χόρστ, καίτοι τοῦτο ὑπέθετο οὐδετερότητα ἐν τῷ ζητήματι τῶν ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ προξενεῖων, ὅπερ προσηλλάσε τὴν πτώσιν τοῦ προκἀχου ριζοσπαστικοῦ ὑπουργείου, ὑπερμαχοῦντος τοῦ διορισμοῦ καὶ Νορβηγικῶν προξενῶν, μέχρι τῆς κανονικῆς διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου καὶ τῶν ἐκλογῶν, ἢτοι μέχρι τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1894. Τὴν ἦσαν δὲ ταύτην τοῦ συντηρητικοῦ ὑπουργείου ἡ νορβηγικὴ Βουλὴ κατέστησε δευτοτέρω ἐπὶ, ψιφίσασα σπουδαίαν χρηματικὴν ἀμοιβὴν ὑπὲρ τοῦ ὑπο τοῦ βασιλέως Ὄσκάφ ἀπολυθέντος ριζοσπαστικοῦ ὑπουργοῦ Στέεν. Ἡ οὕτω δημοσυργουμένη κατάστασις, τῆς Βουλῆς δὲ ἐπιμόνως ἀρνούμενης νὰ παρασχῇ τῷ ὑπουργεῖῳ τὰ μέσα τῆς ὑλικῆς ὑπάρξεως καὶ ἀπορριπτόσης πᾶσαν περὶ πιστώσεως πρότασιν αὐτοῦ, εἶνε ἴλιαν κρίσιμος, ἀγνώστον δὲ ποία ἔσται ἡ διέξοδος, ἢν θὰ ἐξεῦρσκειν ὁ βασιλεὺς, ἀποδεικνυ-

μένου οὕτως ὅτι ἡ τῶν Νορβηγικῶν ἀντιδράσις προφανῶν μόνον ἐχει τὸ προξενικὸν ζήτημα, πράγματι δὲ εἰς τὸν τέλος ἀπὸ τῆς Σουηδίας χωρισμὸν ἀποβλέπει.

M. E. M.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ.

Τοῦ τῆως πνερωτάτου μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Γαβριὴλ (Ἰατροδίκη) σχολάσαντος, ἀνεδείχθη κανονικαῖς ψήφους μητροπολίτης Τραπεζοῦντος ὁ τῆως πανσ. μέγας πρωτοσύγγελος κ. Κωνσταντῆτος (Καρατζόπουλος), ὅστις καὶ ἐποιήσατο τὴν νεομεισμένην εὐχριστίαν.
 — Μητροπολίτης Ἐφέσου πρὸς ἀναπήρωσιν τοῦ εἰς Κύρον ἀποδημήσαντος κοιδίου Ἀγαθηγγίλου, ἀνεδείχθη ὁ τῆως σεβ. μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Κωνσταντῆτος (Βαλιχίδης), τῶν ἐπὶ παιδείᾳ διακρηπόντων ἀρχιερέων.
 Μητροπολίτης δὲ Μυτιλήνης, εἰς ἀναπήρωσιν τοῦ προχθέντος τῆως τοιούτου, ἀνεδείχθη ὑπὸ τῆς ἱερῆς Συνόδου ὁ τῆως σεβασμ. πρῶτος Διδυμοταίχου κ. Μεθόδιος (Ἰακώβου) καὶ ἄλλοτε διατελέσας τοιούτος.
 Ἐτέρος μητροπολίτης Διδυμοταίχου πρὸς ἀναπήρωσιν τοῦ τῆως τοιούτου ἀνεδείχθη ὁ τῆως παν. μητροπολίτης Κορυθαῖς κ. Φιλώτος.
 — Παραιτηθῆντος τοῦ μέλους τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Κ. Σισμάνογλου, ἐξελέγη ἀντ' αὐτοῦ ὑπὸ τῶν δύο τῆς Ἐκκλησίας σωματῶν ὁ κ. Κ. Κωνσταντινιδης, δικηγόρος.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Τῆ 20 ἠέξαντος μηνὸς ἀπριλίου ἐφέκειτο εἰς Τροίαν ἡ χάρην τοπιγραρικῶν μελετῶν μεταδῶσα γερμανικὴ ἀποστολὴ ὑπὸ τῆν ἡγεσίαν τοῦ διευθύνοντος τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς σχολῆς κ. Dörpfeld. Πρὸς ἀπορρυγὴν δὲ ἀμφισβήτησεων, οἱ ἐγένετο, ὅτε πρὸ τινων ἐτῶν ἀδῖος ὁ ἀοιδεμος Schliemann μετέβη, ὑπὸ τὸν Bötticher ἡ γερμανικὴ κυβερνήτης ἐταξῆ, καθὼς ἐκεῖθεν πληροφοροῦσιν ἡμῶς, τρεῖς ἀπ' αὐτῆς ἐπιτρόπους τοῦς Dr Weigl, Dr Brückner καὶ Wilbert, ἢν οἱ μὲν δύο πρῶτοι ἐκ Βερολίνου ἐλθόντες ὁ δὲ τελευταῖος ἐξ Ἀθηνῶν. Αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο τῆ 21 ἀπριλίου καὶ προωροῦσι, καίτοι μολίς 50 ἐργάται ἀπασχολοῦνται, αὐστηρότατα ἐπιβλεπόμενοι. Καθ' ἐκδαστην δὲ ἀφικουνοται εἰς τὸν τόπον τῶν ἐργασιῶν πολλοὶ ἐπιτεκται ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Εὐρώπης, ἐξ ἣν σημεσιούμεθα τὸν ἐπιτεμον camerarius τῆς Α. Α. τοῦ πάπα. Τῆ 27 δὲ ἀπριτίμου μετέβη ἐκεῖσε ὁ ὑπεδιευθυντῆς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου Κωνσταντινουπόλεως Χαλλὴ βέης.
 — Νεαρός ζωγράφος, ὁ Κερνήλιος Ustranowileg, ἔλαβαν ἐνταλῆν νὰ γράφῃ τοιογογραφίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ἐν Γαλικίᾳ Bulnia κατὰ τύπον τοῦ ἑλληνικοῦ ὀρθοδόξου δόγματος. Ὁ ζωγράφος οὕτως ἔγραψε τοῦ: Ἄ μαρτωλοῦς ἐν τῇ Ἀδῆ, ἕκαστος δὲ τῶν ἀμαρτωλῶν ἐξικονίσε πολιτικὸν Πολωνόν. Ἐπὶ τούτῳ οἱ πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν καὶ

της θείας δίκης άμαρτωλοί έν τῷ ῥῆθι κατεμύσαν τόν ζωγράφον επί δυσφημίας, τὸ δὲ δικαστήριον διέταξε τὴν ἄρσιν τῆς εἰκονογραφίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 4 Μαΐου.

Περὶ τὸν θεωρούμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα ὅσα ἐν τοῖς καθ' ἡμέραν οἰκονομικοῖς ἡμῶν δελετιοῖς ἐξηκολουθήσαμεν γράφοντες περὶ τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς φοβερᾶς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἣτις ἐξακολουθεῖ ἠθισταμένη καίτοι μικρὰ τις ἐλπίς βελτιώσεως ἤρξατο ἀναφανομένη χθὲς μετὰ μεσημβρίαν. Ὁ καταρτισμὸς τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ὑπουργείου ἤτο ἐπιμένον ὅτι ἦθελε σταματήσει τὸν περαιτέρω ὀλεθρον, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἐμπνεύσῃ νέον θάρρος, οὐδὲ νὰ θεραπεύσῃ τὸ μέγα καὶ ἀνεπανώρθωτον κακόν, ὅπερ ἐπήνεγκεν ἡ ἀπότομος παραίτησις τοῦ κ. Τρικούπη καὶ ἡ ματαιώσις τῶν περὶ δανείου διαπραγματεύσεων. Δὲν δύναμεθα εἰσθεῖ ἐλπίσει ἐπαρκῶν πληροφοριῶν νὰ μορφώσωμεν ἀκριβῆ κρίσιν περὶ τοῦ τίς ὁ κυρίως αἴτιος τοῦ φοβεροῦ τούτου ὀλέθρου, ὅμοιον τοῦ ὁποίου σπανίως ἀναφέρομεν τὰ χρονικά τῶν χρηματιστηρίων. Ἡ τοιαῦτη κατάργησις τῶν χρεωγράφων μᾶς οἰασθήποτε κυβερνήσεως, οὐδέποτε, ὡς ἐνθυμούμεθα, ἐγένετο ἕνεκα τῆς πτώσεως ὑπουργοῦ τινος ἢ τῆς ματαιώσεως δανείου. Μόνον ἡ κήρυξις τῆς χρεωκοπίας, ἢ τῆς ἀναστολῆς καὶ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ τόκου δύναται νὰ προκαλέσῃ τοιαύτην καταπληκτικὴν ὑποτίμησιν ἐντὸς δύο μόνον ἡμερῶν. Ἄλλ' ἡ ἑλληνικὴ κυβερνήσις ἡ ἀείποτε μέχρι τούδε τηρήσασα εὐλαδῶς τὰς πρὸς τοὺς δανειστάς ὑποχρεώσεις της, δὲν περιφύλαξεν εἰσθεῖ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κηρύξῃ ἐπισήμως τὸ ἀναξιοχρεῶν αὐτῆς, καὶ νὰ προτείνῃ τοιούτους ἢ τοιούτους ὅρους συμβιβασμοῦ, τούναντίον δὲ πᾶσαν κατέβηλε προστάθειαν, καὶ εἰς πᾶσαν θυσίαν ἤτο ἐτοίμη νὰ ὑποβληθῇ ὅπως διαδόσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ μετάπτωσις αὐτῆ ἀπὸ τῆς μεγίστης ἐλπίδος εἰς τὴν μεγίστην ἀπελπίδιαν; Δὲν λέγομεν ὅτι ἡ πτώσις τοῦ κ. Τρικούπη καὶ ἡ ματαιώσις τῶν διαπραγματεύσεων δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπενέγκῃ σπουδαῖον ἐκπεσμὸν τῶν χρεωγράφων, λέγομεν μόνον ὅτι θεωρούμεν αὐτὸν ὑπερβολικόν, καὶ ἐσμὲν βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ ἐλάμβανε τοιαύτας διαστάσεις, ἂν μὴ ὑπῆρχεν ἡ ἀδύνατος καὶ ὑπὲρ δύναμιν κερδοσκοπία, ἡ ὁποία ἤμα τῆ πρώτῃ ἐναντίρ εἰδήσει ἐσπεύσε νὰ ἐκποιήσῃ ἀθρόους τοὺς κατὰ μυριάδας ἀγοραθέντας τίτλους, οἱ ὁποῖοι οὕτω προσφερόμενοι δὲν ἤτο δυνατόν νὰ εὐρωσιν ἀγοραστάς προθύμους ν' ἀναλάβωσι τὸ προσφερόμενον αὐτοῖς φορτίον. Τοιαῦτα ἀποτελέσματα συνεπάγεται πάντοτε ἡ ὑπὲρ τοῦ ὑψομοῦ ἀχαλίνωτος καὶ τυφλὴ κερδοσκοπία, ἡ ὁποία ἔταν ὠθήσῃ τὰς τιμὰς εἰς σημεῖον ἀπροχώρητον, ὑποκίπτει ὑπὸ τὸ ἴδιον βῆρος, ὃ δὲ καταστρεπτικὸς ἐκπεσμὸς ἐπέρχεται ἐκ μικρᾶς ἢ καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας. Ὅπως δὴποτε τὸ κακὸν ἐγένετο, αἱ δὲ μέχρι τῆς χθὲς ἐν μόνῃ τῇ ἡμετέρῃ πόλει ἐκαθαρισθεῖσαι ζημίαι ὑπολογίζονται εἰς 400 περίπου χιλιάδας λίρ.,

μὴ ὑπολογιζομένης τῆς ζημίας τῶν πραγματικῶν κατόχων, ἣτις δὲν δύναται νὰ ὀρισθῆ, πρὶν ἢ ἡ τιμὴ τῶν χρεωγράφων ῥιθίσῃ εἰς ὀμαλὸν καὶ ἀσφαλὲς θεωρηθησόμενον ὄριον.

Ἡ ἐκ τῆς καταστρεπτικῆς ἐκπτώσεως τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων οἰκονομικὴ κρίσις δεινῶς προσβάλλουσα τὴν ἡμετέραν ἀγορὰν σπουδαίως προσέβαλε καὶ τὰ ἡμέτερα χρεώγραφα, τὰ ὁποῖα θὰ ὑπετιμῶντο μὲν βεβαίως ἕνεκα τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἡ ὑποτίμησις δὲν θὰ ἐλάμβανε τὰς διαστάσεις, ἃς ἔλαβε κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας. Τὰ τουρκικὰ χρεώγραφα εἶχον μὲν παραμυληθῆ κατ' αὐτὰς ἐν ταῖς ἑυρωπαϊκαῖς ἀγοραῖς ἕνεκα τῆς οἰκονομικῆς καχεξίας, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐπαισθεν ἡ ὑπὲρ τῆς ἀνατιμώσεως αὐτῶν ἐπιπρωτοῦσα γνώμη ἐν ἑυρώπῃ, οὐδ' ἐγκατελείθησαν ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν προστατῶν καὶ ὑποστηρικτῶν αὐτῶν. Ἄλλως δὲ τὴν γεννημένην ὑποτίμησιν μᾶς ὅλης μονάδος προσκαλέσαμεν κατὰ μέγα μέρος ἐντεῦθεν ἡμεῖς, ἀναγκασθέντες εἴτε ἐκ ἠθέου εἴτε ἐξ ἀδυναμίας νὰ ἀπαλλαγῶμεν τοῦ βαρύνοντος ἡμᾶς φορτίου. Εἰς τὴν ἰσοτιμίαν ἔδωκαν ἀφορμὴν ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκαθάρσιν ὑπερβολικὴ τιμὴ τοῦ γερου καὶ ἡ παντελῆς ἐλλείψεως κερδοσκοπίας ἐξωτερικῆς, διότι οἱ ἰσχυροὶ οἱ ἐν πᾶσιν περιπτώσει ὑποστηρίζοντες τὰς τιμὰς τῶν τουρκικῶν χρεωγράφων καὶ συγκρατοῦντες τὸ θάρρος τῶν ἀγοραστῶν ἀπέσχον κατ' ὀλοκλήριαν τὴν φορὴν ταύτην ἀπὸ τῶν διὰ τινὰς λόγους. Τοῦτο πρὸ πάντων ἀπεθάρρυνε τοὺς ἐν τῇ ἡμετέρῃ χρηματιστηρίῃ, ἀλλῶς ὁ ἐκπεσμὸς ἦθελε περιορισθῆ εἰς μικρότερα ὄρια, καὶ αἱ γενόμεναι ζημίαι κατὰ μέγα μέρος θὰ προσελαμβάνοντο. Εὐτυχῶς τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων προσέλαβε χθὲς, ὑποστηρίζον τὰ τουρκικὰ χρεώγραφα, νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ἀπολεσθὲν θάρρος ἐν τῇ ἡμετέρῃ ἀγορᾷ, ἡ ὁποία ἤρξατο σπουδαίως κλονουμένη, ἐκ τούτου δὲ ὁ ἐκπεσμὸς μικρὸν δεῖν ἐλάμβανε χαρακτῆρα πανικοῦ. Τὸ χρονικὸν χρέος εἶχεν ἰσοτιμηθῆ μέχρις 23,19 1/2. οἱ Σιδηροδρομοὶ μέχρι 86 1/2 καὶ αἱ μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλείου μέχρι λίρ. 16. Ἄλλὰ γνωσθέντος ὅτι ἐν τῇ χρηματιστηρίῃ τῶν Παρισίων τὸ Γενικὸν χρέος εἶχε ἀγορασθῆ εἰς τὰ 21,75, ὅτι δὲ συνεπῶς καὶ τῶν λοιπῶν χρεωγράφων ἡ τιμὴ ἤτο ὑπεστηρηγμένη, ἐγένοντο καὶ ἐνταῦθα σπουδαῖαι ἀγοραὶ ἀνατιμώσασαι τὸ μὲν Γενικὸν χρέος μέχρις 23,35, τοὺς δὲ Σιδηροδρομοὺς μέχρις 88 1/2 καὶ τὰς μετοχὰς τοῦ Μονοπωλείου μέχρι 16,10. Συγχρόνως ἐγνώσθη ὅτι σπουδαία ἐπέβη βελτιώσις καὶ ἐν τῇ χρηματιστηρίῃ τοῦ Λονδίνου, ἀνατιμηθέντων καὶ τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων κατὰ δύο καὶ τρεῖς μονάδας. Βραδύτερον ὅμως νέα ἐπίβηθεν ὀπισθοδρομίαις τοῦ μὲν ἑλλιν. Παγίου ἀπὸ 44 3/4 εἰς 42 1/2, τοῦ δὲ δανείου τῶν 5 θ/θ ἀπὸ 61 1/2, εἰς 59 1/2, ἐκλίνε δὲ συγχρόνως καὶ ἡ τιμὴ τῶν τουρκικῶν κατὰ 7 1/2 ἑκατοστὰ. Τοῦτο γνωσθὲν ἐνταῦθα ἀνέκοψε τὴν ὀρμὴν καὶ τὸ θάρρος τῶν ἀγοραστῶν, κατὰ δὲ τὸ κλείσιμον τοῦ χρηματιστηρίου τὸ Γενικὸν χρέος ἐσημειούτο 23,32, οἱ δὲ Σιδηροδρομοὶ 88 1/8 καὶ ὡς μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλείου 16,8.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ ἐπιπέμπων ΚΡΥΣΤΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινούπολις-Πέμπην Τελευτηθερησίου ΝΕΟΛΟΓΟΥ